

network

enterprise europe

Avrupa İş Desteği Yanınızda

Avrupa İşletmeler Ağı

İ S T A N B U L

KOBİ'ler için AB 7. Çerçeve Programı

Avrupa İşletmeler Ağı - İ S T A N B U L

 Avrupa Komisyonu
İşletme ve Sanayi Genel Müdürlüğü

**İSTANBUL
SANAYİ ODASI TUBİTAK**

Bu broşür Avrupa Komisyonu tarafından desteklenen Avrupa İşletmeler Ağı İstanbul Merkezi faaliyetleri çerçevesinde hazırlanmıştır. Bu broşürde yer alan bilgiler firmaları bilgilendirme amacıyla derlenmiş olup Avrupa Komisyonu ve İstanbul Sanayi Odası'nın görüşlerini yansıtmaz.

Nisan 2010, İstanbul

Avrupa İşletmeler Ağı - İSTANBUL
İstanbul Sanayi Odası
Tel: (212) 292 21 57
Faks: (212) 293 55 65
Web: www.aia.istanbul.org

Ömürmatbaacılık a.ş.
Beysan Sanayi Sitesi Birlik Caddesi No. 20
Haramidere 34524 İstanbul
Tel : 0212 422 76 00
Faks : 0212 422 46 00
www.omur.com.tr

KOBİ'ler için AB 7. Çerçeve Programı Destekleri

Giriş	1
KOBİ'ler AB için neden önemlidir?	1
AB 7. Çerçeve Programı	2
AB 7. ÇP'nin Türkiye'deki Koordinasyonu	3
AB 7. Çerçeve Programının Bileşenleri	4
İşbirliği Özel Programı	5
Fikirler Özel Programı	5
Marie Curie Burs ve Destek Programları	5
Kapasiteler Özel Programı	5
Diğer Programlar	6
AB 7. Çerçeve Programı'nın KOBİ'lere Sunduğu Fırsatlar	6
Rekabette Bilginin Vazgeçilmezliği	6
İşbirliği Özel Programı	7
Marie-Curie Burs ve Destek Programları	7
Kapasiteler Özel Programı	7
AB 7. Çerçeve Programı'nın Başvuru ve Değerlendirme Süreci	9
Çağrılar	11
Konsorsiyumlar	12
Proje Dokümanlar	13
Mali Konular Kılavuzu ("Guide to Financial Issues")	13
Kısaca 7.ÇP Bilgi Notları ("Fact Sheets")	13
Çağrı Metni ("Call Fiche")	13
İlgili Alanın Çalışma Programı ("Work Programme")	15
İlgili Çağrının Başvuru Kılavuzu ("Guide for Applicants")	15
Proje Değerlendirme Ölçütleri	15
Dikkat Edilmesi Gereken Üç Kilit Unsurlar	16
AB 7.Çerçeve Programı Genel Finansal Konular	19
Doğrudan Masraflar	19
Dolaylı Masraflar	19
"KOBİ'ler Yararına Araştırmalar Programı"	21
"KOBİ'ler Yararına Araştırmalar" Projenin Avantajları	23
"KOBİ'ler Yararına Araştırmalar" Projelerine Katılım Koşulları	23
KOBİ'ler için Araştırma Çağrısına Katılım Koşulları	23
KOBİ Birlikleri için Araştırma Çağrısına Katılım Koşulları	23
Ortak Arama Duyuruları	26
"KOBİ'ler Yararına Araştırmalar" Programında Finansal Konular	26
Proje Faaliyeti Tipleri ve Destek Oranları	27
Dış Tedarik Sınırı	29
Eğitim Giderleri Sınırlandırması	29
Bütçelendirme ve Komisyon Katkısının Hesabı	29
Örnek 1	30
Örnek 2	33
Örnek 3	35
"KOBİ'ler Yararına Araştırmalar" Proje Örnekleri	38
TÜBİTAK AB Çerçeve Programları Ulusal Koordinasyon Ofisi ve Destek Programları	42
Avrupa İşletmeler Ağı-İstanbul	43

Avrupa Birliği 7. Çerçeve Programı (7.ÇP), Türkiye'nin de katılımcı ölkeler arasında yer aldığı 53,2 milyar Avro'luk bütçesiyle dünyanın en büyük sivil Ar-Ge Programıdır.

7. ÇP, katılımcılara fon sağlamanın ötesinde, bilimsel araştırmalara katma değeri sunan bir programdır. Bu program, katılımcılara ileri teknolojiye ve yeni pazarlara erişim ve sektördeki kilit oyuncularla işbirliği yapma fırsatlarını sunmaktadır. Program, geleceğe dönük teknolojilerin geliştirildiği işbirliği ortamlarının oluşumunu desteklemekte ve teknolojik işbirliği ortamlarına zemin oluşturmaktadır.

AB Çerçeve Programları'nın ulusal koordinasyon görevi TÜBİTAK tarafından yürütölmektedir. Bu bağlamda TÜBİTAK'ta AB Çerçeve Programları Ulusal Koordinasyon Ofisi (UKO) oluşturulmuştur. TÜBİTAK UKO'nun görevi, Türk araştırmacılarının ve sanayi kuruluşlarının, AB Çerçeve Programları'na katılımını artırmak ve Avrupa Araştırma Alanı'nda etkin rol almalarını sağlamaktır. Bu amaçla TÜBİTAK UKO, bilgi sağlama, yönlendirme, farkındalık yaratma, eğitim, ortak bulma, temsil ve teşvik faaliyetlerini yürötmektedir.

Avrupa Birliği'nin 2007-2013 yılları arasında uygulamakta olduğu KOBİ'lere ve işletmelere yönelik "Rekabet Edebilirlik ve Yenilik Çerçeve Programı-CIP" kapsamında toplam 45 ölkede işletmelere hizmet etme hedefiyle Avrupa İşletmeler Ağı (AİA) adlı yapılanma oluşturulmuştur. Bu çerçevede, Türkiye'de 7 farklı bölgede kurulan Avrupa İşletmeler Ağı (AİA) ofislerinden biri olan AİA-İstanbul konsorsiyumu; İstanbul Sanayi Odası, Sabancı Üniversitesi, KOSGEB BU TEKMER ve KOSGEB İMES tarafından İstanbul ve Trakya bölgesine hizmet etmektedir. Avrupa İşletmeler Ağı (AİA), KOBİ'leri AB mevzuatı, politikaları, hibeleri, kredileri ve ihaleleri konusunda bilgilendirmeyi ve KOBİ'lerin uluslararası pazarlara erişmelerine, teknoloji transferi yapmalarına, Ar-Ge çalışmalarına ve 7.ÇP ve diğeri uluslar arası Ar-Ge programlarına katılımlarına destek olmayı hedeflemektedir.

Bu hedef doğrultusunda "KOBİ'ler için Avrupa Birliği 7. Çerçeve Programı" kitapçığı, Türkiye'de 7. ÇP konusundaki en önemli bilgi ve başvuru kaynağı olan TÜBİTAK UKO ve Avrupa İşletmeler Ağı-İstanbul'un işbirliğiyle, 7.ÇP'nin temel özellikleri ve programın KOBİ'lere sunduğu avantajlar konusunda bilgi sunmak üzere hazırlanmıştır.

KOBİ'ler AB için neden önemlidir?

2000 yılında başlatılan "Lizbon Stratejisi" Avrupa Birliği'nin global bir lider olma yolundaki temel hedeflerini özetlemektedir. 2005 yılında bu strateji gözden geçirilerek "Yenilenmiş Lizbon Stratejisi" adını almıştır. Bilgi temelli ekonomi hedefini ortaya koyan bu strateji temel olarak "büyüme" ve "istihdamın önemine" vurgu yapar. AB, sürdürülebilir ve sağlıklı bir büyüme hedeflemektedir. Bu süreçte de yeni iş sahaları yaratıp işsizliğin azaltılması amaçlanmaktadır.

"Büyüme" ve "istihdam" hedeflerini gerçekleştirmek için kilit unsurlardan biri KOBİ'lerdir. AB bünyesinde faaliyet gösteren yaklaşık 25 milyon KOBİ, 100 milyon kişiye istihdam olanağı sağlamakta ve Avrupa Gayri Safi Milli Hâsılasının üçte ikisini yaratmaktadır. Ayrıca tekstil gibi bazı endüstri sektörlerinde toplam istihdamın %75'ini KOBİ'ler oluşturmaktadır.

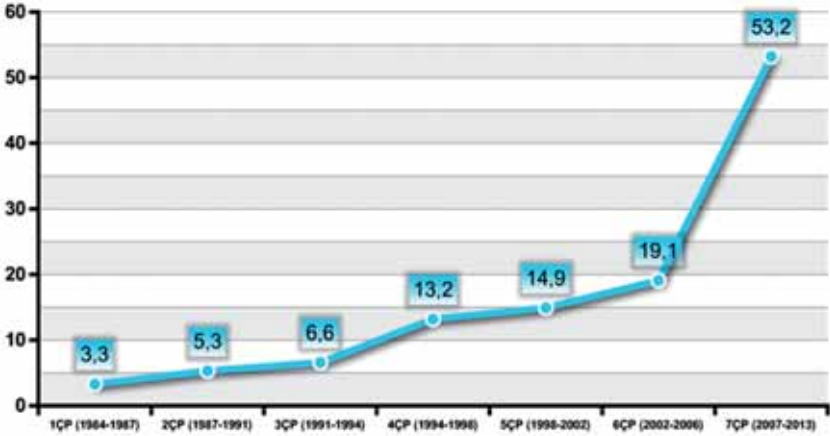
KOBİ'lerin istihdam ve ekonomiye katkılarının yanı sıra bir başka önemli rolleri de teknoloji alanındadır. Değişen koşullara kolaylıkla ayak uydurabilen yenilikçi ve esnek yapıları sayesinde KOBİ'ler, yeni teknolojilerin üretilmesi ve özümsemesine de büyük oranda katkıda bulunmaktadır.

Bahsi geçen büyüme ve istihdam politikaları çerçevesinde AB, KOBİ'lere özel bir önem vermektedir. KOBİ'lerin mevcut esnek ve yenilikçi yapılarını koruyabilmeleri ve bunu bir rekabet unsuru olarak daha etkin bir şekilde kullanabilmelerini sağlamak amacıyla AB, KOBİ'leri çeşitli programlar aracılığıyla desteklemektedir.

AB 7. Çerçeve Programı

7.ÇP, AB'nin Ar-Ge destek mekanizmalarının amiral gemisi niteliğini taşıyan ve dünyanın halen faaliyette olan en büyük sivil Ar-Ge programıdır. Çerçeve Programlar, ilk Çerçeve Programı'ndan bugüne artan bir bütçeyle yürütülmektedir. 2007-2013 yılları arasında geçerli olan ve bilim ve teknoloji alanındaki araştırma geliştirme faaliyetlerine destek veren 7.ÇP'nin bütçesi 53,2 milyar Avro'dur.

AB Çerçeve Programlarının Bütçesi

7.ÇP'nin en büyük özelliklerinden birisi verilecek desteklerin hibe özelliği taşımasıdır. Diğer bir deyişle, bu program kapsamında dağıtılan destek parasal destek niteliğindedir ve verilen desteğin geri ödenmesi söz konusu değildir. Bununla birlikte projeler kapsamında yapılan araştırma ve geliştirme faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan fikri mülkiyet hakları tamamen katılımcı kurum ve kuruluşlar arasında paylaştırılmakta olup AB'nin bu yönde bir talebi olmamaktadır.

7.ÇP, Ar-Ge'nin "Şampiyonlar Ligi" olarak tanımlanabilir. Bu programlarda geleceğin teknolojileri geliştirilmekte ve uluslararası düzeyde stratejik işbirlikleri kurulmaktadır. Bu program kapsamında KOBİ'ler, sanayinin devleri ve alanının en yetkin araştırma kurumları (üniversiteler ve enstitüler) ile aynı çatı altında bir araya gelmekte ve daha da önemlisi teknolojiye ve geleceğe yön verme şansını yakalamaktadırlar.

KOBİ'ler için 7.ÇP'nin bir başka önemi de Dünya Ticaret Örgütü'nün izin verdiği en yüksek hibe destek oranlarının KOBİ'ler tarafından kullanılabilmesidir. Büyük sanayi kuruluşları 7.ÇP kapsamında gerçekleştirilen projelerde Ar-Ge harcamalarının %50'sini talep edebilirken, KOBİ'ler Ar-Ge harcamalarının %75'ini talep edebilmekte ve toplam harcamalarını da %80'i aşkın oranda finanse edebilmektedirler.

AB 7. ÇP'nin Türkiye'deki Koordinasyonu

Türkiye'de 7. ÇP'nin koordinasyonu TÜBİTAK tarafından, kendi bünyesinde kurulmuş bir birim olan "TÜBİTAK AB Çerçeve Programları - Ulusal Koordinasyon Ofisi (UKO)" tarafından yürütülmektedir.

TÜBİTAK UKO 7.ÇP hakkındaki farkındalığı ve bu programa olan katılımı artırmak amacıyla çeşitli çalışmalar yapmaktadır. Ayrıca TÜBİTAK UKO vasıtası ile yukarıda belirtilen amaçlar doğrultusunda çeşitli destekler verilmektedir.

7. ÇP'ye aşağıda belirtilen ülke ve ülke gruplarından katılımcılar başvurabilmektedir:

- ✓ AB üyesi ülkeler,
- ✓ Asosye ülkeler (Asosye ülke tanımı 7. ÇP'ye ayrı bir anlaşma ile dahil olmuş AB üyeleri dışındaki devletleri kapsamaktadır): Arnavutluk, Bosna Hersek, Hırvatistan, İsrail, İsviçre, İzlanda, Liechtenstein, Makedonya, Norveç, Türkiye.
- ✓ Uluslararası işbirliği hedef ülkeleri: Afrika, Akdeniz Ortaklığı, Batı Balkan Ülkeleri, Doğu Avrupa, Karayipler, Latin Amerika, Orta Asya, Pasifik, Rusya, Ukrayna.

Diğer bir deyişle, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu asosye ülkelerden KOBİ'ler ve diğer kuruluşlar da üye ülkelerdeki muadilleri ile aynı şartlar altında programa katılabilmektedirler.

AB 7. Çerçeve Programının Bileşenleri

Çerçeve Programları aşağıdaki şemadan görülebileceği üzere 4 temel ve 2 yardımcı bloktan oluşmaktadır. 7. ÇP'yi oluşturan temel bloklar şunlardır:

İşbirliği Özel Programı (32,3 milyar €)	• 10 Tematik Alan • Konu Odaklı • Araştırma ve Koordinasyon Projeleri
Fikirler Özel Programı (7,4 milyar €)	• Avrupa Araştırma Konseyi • Konu Bağımsız • Mükemmeliyet Odaklı • Bireysel Araştırmacılar / Takımlar
Marie Curie Burs ve Destek Programları (4,7 milyar €)	• Burs ve Destek Projeleri • Konu Bağımsız • Kariyer Gelişimi / Sürekliliği • Bireysel Araştırmacılar / Kurumlar
Kapasiteler Özel Programı (4,2 milyar €)	• 7 Konu Başlığı, Kapasite / Potansiyel Gelişimi • KOBİ Özel, Araştırma ve Koordinasyon Projeleri

7.ÇP'nin Yapısı ve Bütçesi

İşbirliği Özel Programı

32,3 milyar Avro ile 7.ÇP bütçesinin en önemli kalemini oluşturmaktadır. İş birliği özel programı kapsamında, stratejik öneme sahip enerji, çevre, sağlık, güvenlik gibi konuların da yer aldığı 10 tematik alan bulunmaktadır. Bu tematik alanlar altında, Avrupa Komisyonu tarafından önceden belirlenmiş araştırma konularına uygun proje teklifleri desteklenmektedir. Avrupa Komisyonu, AB'de öncelikli olarak hangi teknolojilere ihtiyaç duyulduğunu tespit etmiştir ve mali destek verilecek projelerin bu ihtiyacı karşılaması beklenmektedir. Örneğin, çocuklara yönelik aşılardan hazırlanmasında kullanılacak yenilikçi yöntemlerin araştırılması veya Avrupa Birliği'nde toplumun yaşlanması konusunu ele alan araştırmalar, bu program kapsamında desteklenmektedir.

**İşbirliği
Özel Programı**
(32,3 milyar €)

Fikirler Özel Programı

"İşbirliği Özel Programı"nın aksine bu programda konu kısıtlaması bulunmamaktadır. Bu özel program altında bireysel araştırmacılar veya doktoralı bir araştırmacı önderliğinde kurulmuş araştırma ekiplerinin bilim ve teknolojiyi ileriye götürecek fikirlerinin desteklenmesini amaçlamaktadır.

**Fikirler
Özel Programı**
(7,5 milyar €)

Marie Curie Burs ve Destek Programları

Ar-Ge yapabilmek için gereken iki temel unsurdan biri insan, diğer bir deyişle çalışmaları sürdürebilecek araştırmacılarıdır. "Kişiyi Destekleme Programı", araştırmacılığın bir meslek olarak gelişimini ve tercih edilirliliğini artırmayı hedefleyen bir programdır.

**Marie Curie
Burs ve Destek
Programları**
(4,7 milyar €)

Kapasiteler Özel Programı

"Kapasiteler Özel Programı", Ar-Ge yapabilmek için gereken ikinci temel unsur olan altyapı unsurunu hedeflemektedir. Bu özel program dahilinde Avrupa genelinde araştırma ve yenilik altyapısının geliştirilmesi ve en uygun şekilde kullanılabilir hale getirilmesi amaçlanmaktadır. Avrupa genelindeki araştırma potansiyelinin değerlendirilmesi, KOBİ'ler yararına yapılacak araştırmaların teşviki, toplum ile bilim dünyası arasındaki iletişimin geliştirilmesi, bilim ve teknoloji alanında uluslararası işbirliklerinin oluşturulması ve bölgesel araştırma kapasitelerinin geliştirilmesi gibi hususların desteklenmesi planlanmaktadır.

**Kapasiteler
Özel Programı**
(4,2 milyar €)

Bu programların KOBİ'ler için en önemlisi kuşkusuz, KOBİ'lerin Ar-Ge ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik ve KOBİ'lere özel avantajlar sunan "KOBİ'ler Yararına Araştırmalar" programıdır.

Diğer Programlar

Yukarıda belirtilen ve 7. ÇP'nin iskeletini oluşturan özel programlar dışında, iki yardımcı program bulunmaktadır. İlki, Nükleer Araştırma ("EURATOM") programıdır ve nükleer enerji alanındaki araştırma ve eğitime destek sunmaktadır. Ülkemizin EURATOM programına katılım süreci ile ilgili çalışmalar devam etmektedir. İkinci program olan Ortak Araştırma Merkezleri ("Joint Research Centres" - JRC) ise AB politikalarının oluşmasına, gelişmesine, uygulanmasına ve izlenmesine bilimsel destek sunan bir oluşumdur.

AB 7. Çerçeve Programı'nın KOBİ'lere Sunduğu Fırsatlar

Rekabette Bilginin Vazgeçilmezliği

KOBİ'lerin büyük ve güçlü sanayi kuruluşları ile rekabet edebilmeleri ve ölçek ekonomilerine sahip olmamalarından kaynaklanan dezavantajlarını telafi edebilmeleri için esnek, yenilikçi ve araştırmacı olmaları gerekmektedir.

Bilginin Değeri

KOBİ'lerin rekabet edebilmeleri ve hayatta kalmaları için gereken farklılığı ve esnekliği sağlayan en büyük faktörlerden biri araştırma ve geliştirme unsurudur.

Kullanılan teknoloji arttıkça yaratılan değer de artar: 1 kg betonun getirdiği kazanç sadece 1 sent iken, 1kg alüminyum 1.5 dolar, bir uydunun 1 kilosu 100 bin dolar, silikon çipin ise kilosu 4 milyon dolardan alıcı bulmaktadır.

Buradan görülebileceği üzere:

- bilgi güçtür,
- bilgi kârdır,
- bilgi rekabet unsurudur.

Bilginin Kg Cinsinden Fiyatı (ABD Doları)*

Beton	0,01
Çimento	0,05
Demir-Çelik	0,5
Alüminyum	1,5
Otomobil	10-100
Yolcu Uçağı	100-1.000
Fiber optik kablo	3.000
Savaş uçağı	10.000
Uydu	100.000
Silikon Çip (Wafer)	4.000.000

* TÜBİTAK Başkanı Sayın Nüket Yetiş'in 10. Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu sunumundan alınmıştır.

Dolayısıyla, fark yaratacak bilgi birikimi ve yöntemler (ve dolayısıyla bunlara ulaşmak için Ar-Ge faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi) artık vazgeçilmez bir unsur, bir zorunluluktur.

Ar-Ge'nin bu hayati önemini kavramış KOBİ'lere 7.ÇP pek çok fırsat sunmaktadır. Temel olarak 7.ÇP'nin KOBİ'lere sunduğu fırsatlar bu programın üç temel bileşeni üzerinde toplanmaktadır.

İşbirliği Özel Programı

Geleceğe dönük teknolojilerin geliştirilmesine destek olma hedefini taşıyan İşbirliği Özel Programı, özellikle yüksek Ar-Ge potansiyeline sahip, kendi Ar-Ge'sini yapan KOBİ'ler için fırsat niteliğindedir. Bu özel programda, 10 tematik alan kapsamında konu güdümlü olarak gerçekleştirilen Ar-Ge projeleri desteklenmektedir. Söz konusu 10 tematik alan aşağıdaki gibidir:

İşbirliği Özel Programı kapsamında ele alınan 10 tematik alan

İşbirliği Özel Programı kapsamında ele alınan 10 tematik alan

1. Sağlık	6. Çevre (iklim değişikliği dahil)
2. Gıda, Tarım, Balıkçılık ve Biyoteknoloji	7. Ulaştırma (Havacılık dahil)
3. Bilgi ve İletişim Teknolojileri	8. Sosyoekonomik ve Beşeri Bilimler
4. Nanobilimler, Nanoteknolojiler, Malzemeler ve Yeni Üretim Teknolojileri	9. Güvenlik
5. Enerji	10. Uzay

Bu program altında KOBİ'lere avantaj sunan iki temel unsur bulunmaktadır:

1. Avrupa Komisyonu, bu program altında dağıtılan hibelerin belli bir bölümünün, ortakları arasında KOBİ'lerin de yer aldığı projelere ayrılmasını öngörmektedir. Bu program kapsamında oluşturulan proje konsorsiyumlarında KOBİ'lere ortak olarak yer verilmesi ve KOBİ'ler tarafından alınacak hibe miktarlarını yüksek olması projelerin bağımsız hakemler tarafından olumlu değerlendirilmesine katkı yapan hususlardır. Bu sebeple ortaklıkların kuruluş aşamasında KOBİ'lerin konsorsiyumlara katılımına daha sıcak bakılmaktadır.
2. Bu program için ayrılan toplam bütçenin %15'inden projelere ortak olan KOBİ'lerin faydalanması hedeflenmiştir. Program kapsamında KOBİ'leri hedefleyen özel işbirliği çağrıları açılmaktadır.

Marie-Curie Burs ve Destek Programları

Bu program altında konu kısıtlaması olmaksızın araştırmacıların kariyer gelişimlerinin sağlanmasının hedeflendiği projeler desteklenmektedir. Bu kapsamda bireysel araştırmacılar veya kurumlara mali destek sağlanabilmektedir.

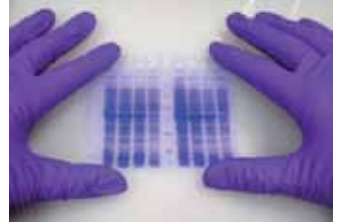
AB 7. Çerçeve Programı Marie-Curie Araştırma Programları ve Bursları kapsamındaki Sanayi - Akademi Ortaklığı Programı (Industry Academia Partnerships and Pathways - IAPP) projelerine 2010-2012 yılları arasında Avrupa Komisyonu tarafından toplamda 165 Milyon Avro hibe destek verilecektir.

AB 7. Çerçeve Programı

- IAPP'ın genel hedefi, Sanayi - Akademi arasında araştırmacıların/mühendislerin dolaşımı aracılığı ile teknoloji/bilgi transferinin sağlanmasıdır.
- IAPP projesi için 1 Sanayi - 1 Akademi kuruluşu yeterlidir. En az birinin yurt dışından olması gerekmektedir.
- Projelerin süresinin 2-4 yıl arasında olması gerekmektedir.
- Verilecek destek aşağıdaki faaliyetleri kapsamaktadır:
 - ✓ Araştırmacı/Mühendis İstihdam Giderleri
 - ✓ Araştırmacı/Mühendis Değişim Giderleri
 - ✓ Çalıştaylar, Konferanslar, Sempozyumlar, Saha Ziyaretleri
 - ✓ Yurt dışı toplantılar
 - ✓ Sabit Laboratuvar Giderleri

Desteklenen en yüksek bütçeli IAPP projesi 6 Milyon Avro; en düşük bütçeli IAPP projesi ise 250.000 Avro'dur.

Kapasiteler Özel Programı

Daha önce belirtildiği gibi, Kapasiteler Özel Programı Ar-Ge için gerekli olan altyapıları destekleme amacını taşımaktadır. Programı oluşturan 7 alt programdan biri olan **"KOBİ'ler Yararına Araştırma"**, KOBİ'lere özel bir alt programdır ve toplam **1,3 milyar Avro**'luk bir bütçeye sahiptir.

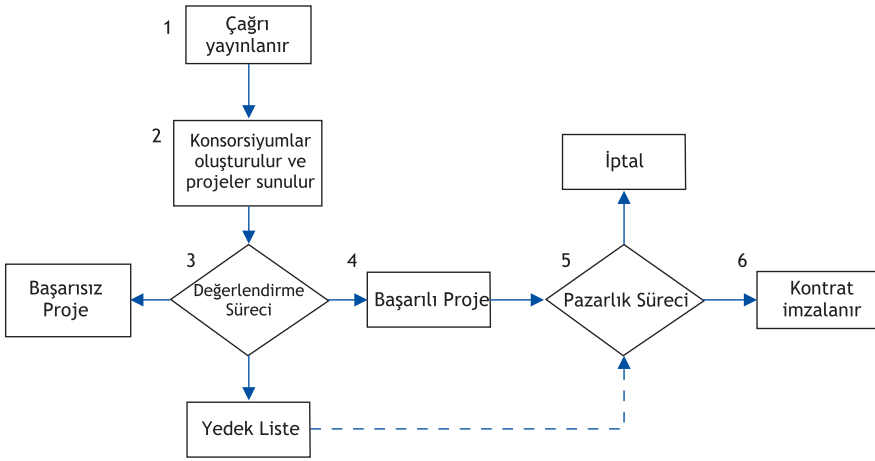
"KOBİ'ler Yararına Araştırmalar" KOBİ'ler için avantaj ve kolaylıklar sunmaktadır. Çerçeve Programlarına ve Ar-Ge proje kültürüne çok aşina olmayan KOBİ'lerin dahi yararlanmasına elverişli özel bir yapısı vardır. "KOBİ'ler Yararına Araştırmalar" alt programının işleyiş mantığı, katılım koşulları, destek oranları ilerleyen bölümlerde geniş bir biçimde ele alınacaktır.

AB 7. Çerçeve Programı'nın Başvuru ve Değerlendirme Süreci

7.ÇP'nin işleyişi AB'de sıkça kullanılan bir yapıya sahiptir. İşleyiş yapısı, ilgili özel programda çağrının yayınlanması ile başlar.

7. ÇP proje başvuru ve değerlendirme süreci

Örneğin;

- 1 .İşbirliği Özel Programı altında "Gıda" alanında ya da Kapasiteler Özel Programı altında "KOBİ'ler Yararına Araştırmalar" alanında çağrı yayınlanır. Çağrılar ortalama 3 ay boyunca açık kalır.
- 2 .İkinci aşamada yayınlanan çağrıya başvurular yapılır. Bu amaçla birçok kurum ve/veya işletmenin bir araya geldiği konsorsiyumlar oluşturulur ve projeler sunulur.
- 3 .Projelere başvuru yapabilmenin ön koşulu bir proje konsorsiyumuna dâhil olmaktır. Konsorsiyumların genel yapısı bir sonraki bölümde ayrıntılı olarak açıklanacaktır.

Çağrıya başvuru yapabilmek için çağrı metnine uygun bir proje fikrine ihtiyaç vardır. Bu iki şekilde gerçekleşir:

- ✓ Kendi proje fikriniz vardır ve proje fikrinizi hayata geçirmenize yardımcı olacak bir konsorsiyum kurulur;
- ✓ Bir başkasının proje fikri sizin ilgi alanınıza girmektedir ve ilgili kurumla ortaklığa gidilir.

4. Bu aşamadan sonra, proje fikriniz Komisyon tarafından Türkiye de dâhil olmak üzere Avrupa çapında seçilmiş bağımsız hakemler aracılığıyla çeşitli ölçütlere göre puanlandırılarak değerlendirilir. Bağımsız hakemlerin seçiminde dikkat edilen ölçütler; hakem adayının ilgili alandaki bilimsel veya teknik araştırma deneyimi, araştırma ve teknoloji geliştirmeye yönelik projelerde yönetim veya değerlendirme deneyimi, araştırma ve teknoloji geliştirmeye yönelik projelerin, teknoloji transferi ve inovasyon çalışmalarının getirdiği sonuçların kullanımına dair deneyimi, uluslararası bilim ve teknoloji işbirliği alanındaki deneyimidir.

Başarılı kabul edilen projeler aldıkları puanlara göre sıralanır. Komisyon çağrının bütçesi dâhilinde eşik değerleri geçen başarılı projelerden en yüksek puanları alanlar başta olmak üzere mümkün olduğunca fazla projeyi desteklemeye çalışır.

5. AB Komisyonu, başarılı gördüğü ve puan sıralamasında üst sıralarda bulunan projelerin koordinatörlerini Brüksel'e davet ederek proje bütçesi üzerinde kısıtlamalar yapabilmek için pazarlık yoluna gider.
6. Pazarlık süreci sonucunda Komisyon ile anlaşmaya varılırsa hibe antlaşması imzalanır ve proje yürürlüğe girer. Pazarlık süreçleri sonucunda bütçeden ek olarak sağlanabildiği durumda puanlama açısından daha alt sıralardaki başarılı projelere de destek sağlanmaya çalışılır. Genel hedef, başarılı bulunan projeler arasında mümkün olduğu kadar çok projeye destek sağlamaktır.

Çağrılar

7.ÇP kapsamındaki projelerde yer almak için ilgilendiğiniz alanlara uygun açık çağrılar tespit ve takip etmeniz gerekmektedir.

Çağrı bilgilerine TÜBİTAK UKO tarafından kurulmuş olan Türkiye 7.ÇP internet sitesinden (www.fp7.org.tr) veya doğrudan AB Ar-Ge Bilgilendirme Servisi (CORDIS) sitesinin 7. Ç P ile ilgili kısmından (http://cordis.europa.eu/fp7/home_en.html) ulaşılabilir.

CORDIS sitesinin Çağrı Arama Sayfasından (<http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm>) çağrılar arasında anahtar kelime kullanarak arama yapmanız mümkündür.

Konsorsiyumlar

7. ÇP bilimsel ve teknolojik boyutta uluslararası işbirliği ve farklı tipte kurumlar arasındaki işbirliğini artırmayı amaçlayan bir program olduğundan, programlardan bireysel olarak faydalanmak özel durumlar dışında mümkün olmamaktadır.

Genel işleyişte bir çağrıda yer alıp hibe desteklerden faydalanabilmek için işletme ve kurumların proje üzerinde beraber çalışmak üzere bir araya gelerek "konsorsiyum" adı verilen ortak bir yapılanma içerisinde bulunması beklenmektedir.

Konsorsiyumlarda ortakların üstlenebileceği iki tip rol vardır:

1. **Koordinatörlüğü** üstlenen kuruluş, projenin koordinasyonundan, konsorsiyumun Komisyon ile olan ilişkilerinden ve projeye ilişkin raporlamadan sorumlu olur.
2. Proje **ortakları**, projenin hayati işlevlerinde sorumluluklar alır, projenin koordinasyonunu proje koordinatörüne bırakır.

Konsorsiyum

Her projede koordinasyondan, Avrupa Komisyonu ile ilişkilerin sağlanmasından ve istenilen raporların hazırlanarak Komisyon'a iletilmesi gibi idari görevlerden sorumlu tek bir koordinatör vardır. Koordinatörün yanı sıra projenin yürütülmesinde görevli olacak ortaklar bulunur. Ortakların ve koordinatörün gerek projede üstlenecekleri rolün, gerekse yetenek ve yeterliliklerinin bir yap-bozun parçaları gibi birbirlerini tamamlamaları beklenir.

Kurulacak ortaklık yapısında bir başka önemli nokta da çağrı metninde belirtilen, projeye özgü asgari konsorsiyum ortağı sayısı ve ortak kuruluş tipi (KOBİ, araştırma merkezi, vb.) gereksinimlerinin karşılanmasıdır.

Katılım koşulları, genel niteliklerini korumakla beraber, çağrıdan çağrıya değişebilmektedir. Katılım koşulları ve projelere katılmak için gerekli her türlü bilgi, çağrı ile ilgili dokümanlarda bulunmaktadır.

Proje Dokümanları

7. ÇP'yi kavramaya çalışırken, proje fikrinizi oluştururken, bu fikri kağıda dökerken ve son olarak da eğer proje fikriniz kabul edilirse projeyi yürütürken, projelerden beklenenler hakkında ve finansal konularda çeşitli bilgilere ihtiyaç duyacaksınız. Projenizin bir fikir olarak tohumlanmasından, yeşermesine ve sonrasında meyve veren bir ağaca dönüşmesine kadar her aşamada ihtiyaç duyabileceğiniz bilgileri edinmek için kullanabileceğiniz dokümanları proje dokümanları olarak adlandırabiliriz.

Her bir çağrıya ilişkin dokümanlara, Avrupa Komisyonu CORDIS sitesinin 7.ÇP bölümünün çağrı arama sayfasından erişmek mümkündür.

(<http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm>)

Proje yazma ve yürütme aşamalarında ihtiyaç duyacağınız temel dokümanlar şöyledir:

Mali Konular Kılavuzu ("Guide to Financial Issues")

CORDIS sitesinde çeşitli bilgi notlarının bulunduğu "Belgeler" sayfasından (http://cordis.europa.eu/fp7/find-doc_en.html) erişilen bu dokümanda; aşağıdakiler gibi pek çok finansal sorunun cevabı bulunmaktadır:

- ✓ Hibe ödemelerimizi hangi şekilde alacağız?
- ✓ Dolaylı ve dolaysız masraflar nelerdir?
- ✓ Dolaysız masrafların karşılanmasında hangi oranları kullanabiliriz?
- ✓ Bir ön ödeme sistemi var mı?
- ✓ Proje dâhilinde mal ve hizmet alımı yaparken hangi kurallara tabiyiz?

Kısaca 7.ÇP Bilgi Notları ("Fact Sheets")

7.ÇP ile ilgili her türlü temel bilgi bu dokümanda bulunmaktadır. 7.ÇP'yi oluşturan özel programlar, bunların bütçeleri ve benzeri temel bilgiler bu dokümanlarda özetlenmektedir.

Çağrı Metni ("Call Fiche")

Hazırlanan projelerin başvuru çağrının konusuna ve belirli ölçütlere uygun olması gerekmektedir. Çağrının konusundan bütçesine; kullanılacak fonlama araçlarından çağrı kapanış tarihine kadar temel bilgilerin tümü bu dokümanda bulunmaktadır.

CORDIS Sitesi: İlgili çağrının bulunması

İlgilendiğiniz çağrıyı bulmak için CORDIS'in "Çağrı Bulma" ("Find a Call") bölümünden faydalanabilirsiniz. (<http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm>).

Seventh Research Framework Programme (FP7)

Find a Call

Research for the benefit of SMEs

Information Package

In order to receive a complete Information Package for this call, you will need to select the following elements:

1. The call notice (only available in pdf format)
2. The work programme (pdf format)
3. FP7 Factsheets in your preferred language - an overview of the basic features of this programme (pdf format)
4. The Guide for Applicants relevant to the funding schemes used in this call (pdf format)

All files have been treated uniformly and compressed to facilitate the access to the individual documents and to optimize the speed of transfer. To access the files, you will need a file compression utility capable of opening the ".zip" format.

Documents can be downloaded or sent to you by email. For the latter option, please insert your email address in the box provided.

Language	File Type	Select this document?
English	PDF	☐
Work Programme - Research for the benefit of SMEs	PDF	☐
Work Programme - Research for the benefit of SMEs	PDF	☐
FP7 Factsheets	PDF	☐
Guides for Applicants (Research for SMEs - SME-SME)	PDF	☐
Submissions for drafting Part II of the proposals	DOC	☐

Download OR e-mail the selected documents

Seçili dokümanları bilgisayarınıza indirmek için tıklayınız

Çağrı Metni

Çalışma Programı

7.ÇP Bilgi Notları

Başvuru Kılavuzu

Seçili dokümanları e-posta adresinize gönderir

İlgili Alanın Çalışma Programı ("Work Programme")

7.ÇP kapsamında genel olarak tüm alt programlarda her yıl yeni bir çalışma programı yayınlanır. Çalışma programlarında o alanda gerçekleştirilmek istenen temel hedef ve buna ulaşmak için kullanılacak olan araçlardan bahsedilir. Bunun yanı sıra o alanda açılacak çağrılarda:

- ✓ Temel hedefler,
- ✓ Çağrı kapsamında gerçekleştirilecek projelerden beklenen sonuçlar,
- ✓ Çağrının hangi mali araç ile fonlanacağı,
- ✓ Çağrı altında yer alacak projeler için **bütçe** ve **süre** aralıkları bulunur.

Örneğin, "KOBİ'ler Yararına Araştırmalar" alanı çalışma programını ele alırsak, bu program altında KOBİ'lerin Ar-Ge ihtiyaçlarını giderebilecek, ekonomik fayda sağlayabilecek nitelikte olan herhangi bir teknoloji alanındaki araştırma projesinin sunulabileceği görülmektedir. Kısacası "KOBİ'ler Yararına Araştırmalar" alanında herhangi bir konu kısıtlaması yoktur.

Komisyon'un açılacak çağrılardan ve bunlara sunulan projelerden beklentilerini yansıtan bir doküman olan "**Çalışma Programı**", proje fikrinizi oluştururken ve geliştirirken kullanacağınız ana doküman olacaktır.

İlgili Çağrının Başvuru Kılavuzu ("Guide for Applicants")

Oluşturmuş olduğunuz proje fikrini kağıda aktarmada temel doküman olan "Başvuru Kılavuzu", projenizi ne şekilde sunmanız gerektiğine dair bilgiler içerir, çağrıya özel katılım koşulları ve benzeri ihtiyaç duyabileceğiniz bilgilere de yer verir.

Proje Değerlendirme Ölçütleri

Komisyon'a sunulan herhangi bir proje, 3 temel ölçütle değerlendirilir:

1. Projenin **bilimsel ve teknolojik kalitesi**,
2. **Uygulama** açısından başarısı,
3. Projeden beklenen **etki**.

Bu ölçütler, her çağrıya ilişkin başvuru kılavuzunda ayrıntılı bir şekilde açıklanır. Hakemler, bu ölçütler doğrultusunda projeye puan verir, verilen puanları daha önceden belirlenmiş eşik değerler ile karşılaştırarak projeleri başarılı veya başarısız olarak nitelendirirler.

Ölçütler "5" tam puan üzerinden değerlendirilmekte olup bir projenin başarılı olabilmesi için her bir ölçütte başvuru kılavuzunda belirtilen eşik değeri geçmesi gerekmektedir. Özel durumlar dışında birçok alt programda her bir ölçüt için eşik değer "3" puandır. Üç ölçütte verilen puanların toplamı proje notunu oluşturur ve proje notunun en az "10" puanı geçmesi gerekmektedir. Diğer bir deyişle bir projenin başarılı olabilmesi için en kötü durumda iki temel ölçütten "3" puan, diğer temel ölçütten ise "4" puan alması gerekmektedir.

Bilimsel Kalite: Proje fikrinin ve çalışma planının kalite seviyesinin değerlendirilmesidir. Bu ölçüt kapsamında aşağıdaki noktalara dikkat edilir:

- ✓ Çağrı başlığına uygunluk,
- ✓ Projenin ele alacağı bilimsel alandaki mevcut durum ("state of the art") ve projenin buna getireceği yenilikler,
- ✓ Öngörülen bilimsel ve teknolojik yöntemin ve çalışma planının kalite ve etkinlik derecesi.

Uygulama: Proje fikrini hayata geçirebilecek dengeli bir konsorsiyum yapısının bulunup bulunmadığının ve uygun kaynak tahsisinin yapıp yapılmadığının tespit edilmesidir. Bu ölçüt kapsamında aşağıdaki noktalara dikkat edilir:

- ✓ Yönetim yapısı,
- ✓ Bireysel katılımcıların kalitesi ve deneyimleri,
- ✓ Konsorsiyumun (kurulan ortaklığın) kalitesi (ortakların ne oranda birbirini tamamladığı, üniversite - sanayi işbirliğinin mevcudiyeti vb. açılardan),
- ✓ Kaynakların uygun dağılımı ve kullanımı (bütçe, insan kaynağı, ekipman).

Etki: Bu ölçüt kapsamında proje sonuçlarının AB'nin belirlediği hedeflere ne ölçüde katkıda bulunacağı ve proje sonuçlarının paylaşımının ve kitlelere yayımının etkin bir şekilde öngörülüp öngörülmediği kontrol edilir. Bu kapsamda aşağıdaki noktalara dikkat edilir:

- ✓ Projenin yaratacağı katma değer,
- ✓ Projenin çalışma programındaki çağrı hedeflerine katkısı,
- ✓ Fikri mülkiyet hakları,
- ✓ Proje sonuçlarının yayınlanması ve dağıtılması.

Dikkat Edilmesi Gereken Üç Kilit Unsur

7. ÇP projelerine bakıldığı zaman başarılı projelerin üç kilit unsuru bir araya getirdiği gözlenir:

1. **İyi bir proje fikri:** Başarılı bir proje için ilk ve en önemli koşul iyi bir proje fikrine sahip olmaktır. İyi bir proje fikri;

- ✓ Çağrı konu ve metnine uygun olmalı,
- ✓ Ar-Ge unsuru içermeli,
- ✓ İlgili alana önemli bir yenilik getirmeli,
- ✓ Proje sonucu yüksek bir katma değer ortaya koymalı,
- ✓ "Kaldıraç" etkisi yaratabilmeli (az bir kaynak ile büyük sonuçlar yaratabilecek),
- ✓ Tercihen geniş kitleleri ve AB'yi ilgilendiren sorunları ele almalı,
- ✓ Gereksinimleri ve sonuçları derinliğine tartışmalı ve tasarlamalıdır.

Bu kritik unsur aslında "Bilimsel ve Teknolojik Kalite" ve "Etki" ölçütlerinin kapsamına karşılık gelmektedir. Bir projenin alabileceği maksimum puan olan 15 puanın 10 puanı bu iki ölçüte denk düşmektedir. İyi düşünülmüş ve tasarlanmış bir proje fikri tek başına 10 puan değerindedir.

2. **İyi bir konsorsiyum:** İyi bir proje fikrine sahip olmak çok önemli olsa da tek başına yeterli değildir. İyi bir fikrin yanı sıra mutlaka o fikri hayata geçirebilecek yetkinliğe sahip ve birbirini bir yap-bozun parçaları gibi tamamlayabilen ortaklar ve koordinatörden oluşan iyi bir konsorsiyumun kurulmuş olması gerekmektedir.

"Uygulama" olarak adlandırılan proje değerlendirme başlığı tam olarak bu husus üzerinde durmaktadır. İyi bir fikri peşinden sürükleyip, ileriye taşıyabilecek, projenin yükümlülüklerini yerine getirme potansiyeline sahip bir konsorsiyumun önerilmesi olmazsa olmaz bir unsurdur.

3. **İyi bir proje metni:** İyi bir proje fikri, onu destekleyecek iyi bir proje metni ve iyi bir konsorsiyuma sahip değilse bir anlam ifade etmez. Unutulmamalıdır ki bunun tam tersi de doğrudur; etkin bir şekilde kağıda dökülemeyen bir proje, temelinde yatan fikir ve projeyi uygulayacak olan konsorsiyum ne kadar güçlü olursa olsun başarılı olamayacaktır.

İlk iki kritik unsur projenin konsorsiyum tarafından görülebilen kısmı, yani projenin altyapısıdır. Avrupa Komisyonu'nun görevlendireceği bağımsız hakemler projenizin ne kadar iyi olduğunu siz onlara net bir şekilde anlatmadıkça anlayamayacaklardır. Bunun açıkça ifade edileceği yer proje metni olacaktır.

Bir projenin başarılı olabilmesi, ilk iki kritik unsorda (iyi bir proje fikri ve iyi bir konsorsiyum ile) yaratılmış olan katma değerın etkin bir şekilde proje metniyle pazarlanmasına bağlıdır. Nasıl ki bir ürün ne kadar iyi olursa olsun, müşteriye hitap edecek şekilde pazarlanamazsa satılamaz, aynı durum projeniz için de geçerlidir. Projenin ambalajı yani hakemler tarafından görülecek tek kısım proje metnidir. İyi bir proje, iyi bir konsorsiyumla yola çıkar ve kağıda iyi dökülürse o projenin başarılı olmaması için bir sebep yoktur.

Proje Hazırlığı Esnasında Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

- ✓ İşletmenin teknoloji ihtiyacının tanımlanması,
- ✓ Belirlenen ihtiyacı karşılayabilecek ülkelerden üniversiteler, araştırma kurumları ve sanayi ile iletişime geçilmesi,
- ✓ Diğer yurtdışı ortaklıklarla bağlantıya geçip temaskur kurulması,
- ✓ Ortaklıklar için yurtdışı görüşmelerinde TÜBİTAK UKO'nun hizmetlerinden yararlanılması,
- ✓ Bilgi almak için Ulusal İrtibat Noktaları ile iletişim kurulması.

AB 7. Çerçeve Programı Genel Finansal Konular

Çerçeve programlarının planlanması ve raporlanmasında iki temel maliyet tipi söz konusudur: doğrudan maliyetler ve dolaylı maliyetler.

Doğrudan Masraflar

Doğrudan maliyetler, projeyi gerçekleştirmek için koordinatör ve ortaklar tarafından doğrudan yapılmış, genel muhasebe ilkelerine uygun olarak kayıt edilebilen maliyetlerdir.

Bunlar:

- 1 Projele çalışan personele ödenen ücretler (brüt ücret + sigorta + kıdem tazminatı + izin vb.),
- 2 Çalışanlar tarafından proje için yapılan seyahat masrafları,
- 3 **Ekipman masrafları** (satın alma, nakliye, kurulum harcamaları),
- 4 Projeyi gerçekleştirmek için yapılan yan sözleşmelere ilişkin harcamalardır (örn.: mali denetim raporu).

Dolaylı Masraflar

Dolaylı masraflar; bina ve teçhizatın amortismanı, su, gaz, elektrik, bakım, sigorta, ofis ekipmanları, iletişim masrafları, posta ücreti gibi konsorsiyum ortaklarının altyapı ve genel operasyonel masrafları ile bağlantılı idari giderleri ve finansal yönetim, insan kaynakları, eğitim, dokümantasyon, hukuki görüş gibi yatay hizmetlerle ilgili masrafları kapsamaktadır.

KOBİ'lerin 7.ÇP kapsamında dolaylı masraf oranı olarak **"%60 Sabit Oran"** ("Special Transition Flat Rate") seçeneğini seçmeleri beklenmektedir. Bu seçenekte, dolaylı maliyetler doğrudan maliyetlerin %60'lık sabit bir oranı olarak hesaplanmaktadır.

Dolaylı maliyetlerin hesaplanması:

Yürütülecek bir Ar-Ge projesinin doğrudan maliyetlerinin 100 Avro olduğu durumda, %60 sabit dolaylı masraf oranı seçildiğinde hesaplanan dolaylı maliyet 60 Avro, toplam maliyet ise 160 Avro tutarında olacaktır. Alınacak toplam hibe, toplam maliyetin Komisyon tarafından belirlenen proje destek oranıyla çarpılarak hesaplanır:

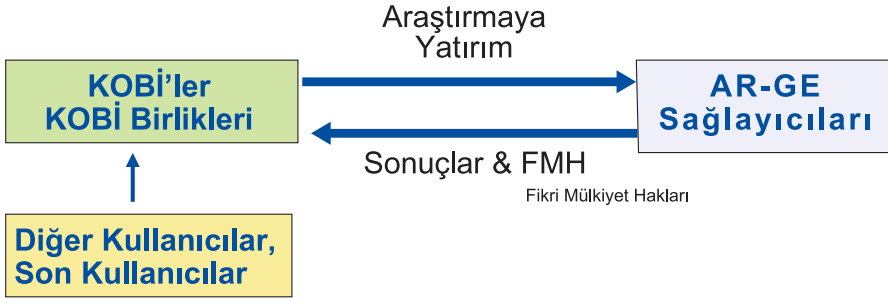
Talep edilen doğrudan masraflar	: 100 Avro
Dolaylı masraflar için talep edilen (%60)	: $100 \times 0,60 = 60$
Toplam proje bütçesi	: 160 Avro
AB destek oranı	: %75
Toplam AB Desteği	: $160 \times 0,75 = 120$ Avro

“KOBİ’ler Yararına Araştırmalar” Programı

“KOBİ’ler Yararına Araştırmalar”, Kapasiteler Özel Programı altında, 7.ÇP’nin KOBİ’lere özel bir alt programıdır. Bu program için 1,3 milyar Avro’yu aşkın bir kaynak ayrılmıştır.

Programın genel yapısı KOBİ’ler ve KOBİ’ler tarafından oluşturulan KOBİ birliklerinin Ar-Ge ihtiyaçlarını dışarıdan, araştırma-geliştirme faaliyetinde bulunan kurum ve kuruluşlardan satın alması prensibi üzerine kurulmuştur.

“KOBİ’ler Yararına Araştırmalar” projelerinin yapısı

Bu ilişki KOBİ’lerin (veya KOBİ birliklerinin) kendi ihtiyaçları doğrultusunda Ar-Ge gereksinimlerini belirlemesi ile başlar. Daha önce de belirtildiği gibi, KOBİ’lerin ayakta durabilmesi ve rekabetçi yapılarını koruyabilmesi için yeni teknolojilere ihtiyaçları vardır. Burada hedeflenen KOBİ kitlesi, düşük veya orta düzeyde Ar-Ge potansiyeline sahip KOBİ’lerdir. Ancak mevcut faaliyet alanlarını dışarıdan teknoloji satın alarak farklılaştırmak isteyen yüksek teknolojiye sahip KOBİ’ler de bu programdan yararlanabilirler.

Ar-Ge sağlayıcıları olarak isimlendirilen kitle ise üniversiteler, araştırma enstitüleri, Ar-Ge yapabilme yeteneğine sahip büyük ölçekli işletmeler ve KOBİ’lerden oluşmaktadır. Bu kesimin yüksek bir araştırma ve teknoloji geliştirme potansiyeli vardır, ancak genellikle maddi kaynak ihtiyacıdır.

KOBİ’ler ve KOBİ’ler adına KOBİ Birlikleri bu program kapsamında Ar-Ge ihtiyaçlarını karşılamakta, Ar-Ge sağlayıcıları da vermiş oldukları hizmet bedelini temin etmektedirler. Dolayısıyla programın büyük bölümü Ar-Ge sağlayıcıların Ar-Ge hizmet bedellerinden oluşmaktadır. Bunu bir müşteri-satıcı ilişkisine benzetmek mümkündür. Müşteri konumunda olan KOBİ’lerin ihtiyacı olan hizmet Ar-Ge’dir ve bunu hizmeti sağlayıcı konumunda olan Ar-Ge sağlayıcılardan temin etmektedirler.

“KOBİ’ler Yararına Araştırmalar” programının temel işlevi, bu iki kitleyi bir araya getirerek KOBİ’lerin Ar-Ge sağlayıcılarından aldığı hizmetler için kaynak yaratmaktır. Alınan hizmetlerin karşılığında ise KOBİ’ler, kendilerini güçlendirmek için ihtiyaç duydukları Ar-Ge birikimine ve proje bittikten sonra araştırma sonucunda elde edilen çıktılara ilişkin fikri mülkiyet haklarına sahip olurlar. Komisyon, desteklediği projeler kapsamında elde edilen yeniliklere ilişkin fikri mülkiyet haklarından kesinlikle hak talep etmemektedir.

“KOBİ’ler Yararına Araştırmalar” programında KOBİ’lerin yanı sıra, birden fazla KOBİ’den oluşan ve bazı alanlarda beraber hareket eden KOBİ’leri bir araya getiren KOBİ Birlikleri de iki farklı çağrıyla desteklenmektedir.

1. **KOBİ’ler için Araştırma Çağrısı:** KOBİ’lere yönelik araştırma projelerinin kısa vadeli (1-2 yıl) olması ve amaçlarının KOBİ’lerin yenilik ihtiyaçlarının karşılanmasına odaklanması beklenmektedir.
2. **KOBİ Birlikleri için Araştırma Çağrısı:** KOBİ’lerin yanı sıra belirli sanayi sektörlerinde faaliyet gösteren KOBİ’lerin ortak sorunlarına teknik çözümler getirmeye ilişkin olarak proje üreten KOBİ Birliklerini desteklemeyi hedeflemektedir. KOBİ Birliklerine yönelik projelerde araştırma sonuçlarının üyelere yayılması gibi etkinlikler de bulunmaktadır.

“KOBİ’ler Yararına Araştırmalar” Projelerinin Avantajları

1. **Yeni teknolojilere erişme fırsatı:** KOBİ’ler 7. ÇP altındaki diğer alt programlardan faydalanabilmektedirler. Özellikle “İşbirliği Özel Programı” altında, kendi teknolojilerini geliştiren KOBİ’lerin stratejik işbirlikleri oluşturmaları ve projeleri için hibe destek almaları mümkündür. Ancak, KOBİ’lerin çok küçük bir yüzdesi yüksek teknoloji geliştiren KOBİ’lerden oluşmaktadır. KOBİ’lerin büyük bir kısmı ise kullandığı teknolojiyi dışarıdan almaktadır. Bu tür KOBİ’ler, bu program sayesinde rekabet üstünlüklerini geliştirmek için ihtiyaç duydukları teknolojiyi dışarıdan temin etme fırsatına erişmektedir.

Yüksek teknoloji geliştiren KOBİ’ler de, mevcut Ar-Ge kabiliyetlerini genişletmek üzere ya da diğer KOBİ’lere Ar-Ge hizmeti sağlamak üzere ortak olarak yer alırlar.

2. **KOBİ’lere öncelik:** Kapasiteler Özel Programı altındaki “KOBİ’ler Yararına Araştırmalar” programı özellikle ve sadece KOBİ’lere ve Ar-Ge sağlayıcılara yöneliktir. Minimum katılım koşulları sağlandığı takdirde diğer kuruluşların da projelerde yer alması mümkündür; fakat bu durumda projelerde KOBİ’lerin önceliğinin korunması gerekmektedir.

3. Ar-Ge alanı seçiminde özgürlük: 7.ÇP’nin önemli bir kısmını oluşturan “İşbirliği Özel Programı” Komisyon tarafından belirlenmiş olan tematik alanlara bağlı ve konu güdümlüdür. “KOBİ’ler Yararına Araştırmalar” programında ise konu güdümü ve alan kısıtlaması bulunmamaktadır. KOBİ’lerin Ar-Ge ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik herhangi bir alanda ve herhangi bir konuda proje sunulabilmektedir.

4. Fikri Mülkiyet Hakları paylaşımında ayrıcalık: “KOBİ’ler Yararına Araştırmalar” programında projeler sonucunda ortaya çıkan fikri mülkiyet hakları varsayılan durumda KOBİ’lerde kalır. KOBİ’ler bu hakları diğer kurumlar ile paylaşmak zorunda kalmaz.*

“KOBİ’ler Yararına Araştırmalar” Projelerine Katılım Koşulları

KOBİ’ler için Araştırma Çağrısına Katılım Koşulları

Bu çağrılara katılmak için oluşturulacak projelerin ortalama 1-2 yıl süreli olması beklenmekte olup, konsorsiyumun aşağıdaki kuruluşları içermesi istenmektedir:

- ✓ 3 farklı üye veya asosye ülkede kurulmuş, birbirinden bağımsız en az 3 KOBİ,
- ✓ Diğer ortaklardan bağımsız 2 Ar-Ge sağlayıcı kuruluş.

KOBİ Birlikleri için Araştırma Çağrısına Katılım Koşulları

Bu çağrılarda ise projelerin ortalama 2-3 yıl süreli olması beklenmektedir ve oluşturulacak konsorsiyumun uyması gereken asgari yapı şöyledir:

- ✓ 3 farklı üye veya asosye ülkede kurulu, birbirinden bağımsız en az 3 KOBİ Birliği, veya en az iki farklı üye ya da asosye ülkede kurulu iki yasal yapının birleşiminden oluşmuş ve yine bir asosye veya üye ülkede kurulu en az 1 Avrupa KOBİ Birliği.
- ✓ Diğer ortaklardan bağımsız 2 Ar-Ge sağlayıcı.
- ✓ 2 KOBİ.

* Ar-Ge sağlayıcıları yaptıkları araştırma sonuçlarının kullanımı hakkında talepte bulunabilirler. Fakat bu durumda kendilerine ödenecek Ar-Ge masraflarında belli oranlarda kısıtlamaya gidilir. “İşbirliği Özel Programı” başlığı altında gerçekleştirilecek olan araştırma projelerinde fikri mülkiyet hakları varsayılan durumda KOBİ’lerde kalacak şekilde bir durum söz konusu olmamaktadır. Proje sonuçlarının ve fikri mülkiyet haklarının hangi ortak tarafından ve nasıl kullanılacağı, lisans hakları ile ilgili hususlar imzalanacak olan “Konsorsiyum Anlaşması”nda belirtilir.

“KOBİ’ler için Araştırma” çağrısında olduğu gibi, bu çağrıda da minimum katılım koşulları sağlandıktan sonra KOBİ veya Ar-Ge sağlayıcı olarak görev yapmayacak, fakat projeye katkıda bulunacak olan başka kuruluşlar da konsorsiyumda yer alabilmektedir.

Aşağıdaki tabloda “KOBİ’ler için Araştırma” ve “KOBİ Birlikleri için Araştırma” çağrıları kapsamında sunulması beklenen projeler için tavsiye edilen konsorsiyum yapıları ve proje süreleri özetlenmektedir:

“KOBİ’ler için Araştırma” ve “KOBİ Birlikleri için Araştırma” Çağrıları Kapsamında Tavsiye Edilen Konsorsiyum Yapıları ve Proje Süreleri

	KOBİ’ler için Araştırma	KOBİ Birlikleri için Araştırma
Süre	1 - 2 yıl	2 - 3 yıl
Ortak Sayısı	5 - 10 yıl	10 - 15 yıl
Bütçe	0,5 - 1,5 milyon Euro	1,5 - 4 milyon Euro

KOBİ statüsünde projelerde ortak olarak yer alabilmek için işletmenin AB’nin KOBİ tanımına uygun olması gerekmektedir. Her ne kadar Türkiye’deki tanım AB KOBİ tanımıyla uyumlu hale getirilmiş olsa da, finansal göstergelere dayanan bazı ölçütlerde farklılıklar bulunmaktadır.

AB KOBİ Tanımı*

AB KOBİ tanımında kullanılan ölçütler, çalışan kişi sayısı, yıllık ciro ve bilançodur. Çalışan sayısı, KOBİ büyüklüğünü tanımlamakta temel ölçüt olarak öne çıkmaktadır. Bununla birlikte yıllık ciro veya bilanço rakamları da ikincil derecede belirleyicidir.

Bu tanıma göre KOBİ’ler üç türe ayrılmaktadır: **mikro, küçük ve orta ölçekli** işletmeler. Çalışan sayısı 10’dan az olan ve 2 milyon Avro’dan az yıllık ciro veya bilançoya sahip olan işletmeler mikro ölçekli işletmeler tanımına girmektedir. Çalışan sayısı 50’den az olan ve 10 milyon Avro’dan az ciro veya bilançoya sahip olan işletmeler küçük ölçekli işletme kabul edilirken, orta ölçekli işletme tanımına girebilmek için işletmelerin, 250’den az çalışana ve 50 milyon Avro’nun altında bir yıllık ciroya veya 43 milyon Avro’nun altında bir bilançoya sahip olması gerekmektedir.

İşletme Ölçeği	Çalışan Sayısı	Yıllık Net Satış Hasılatı (ciro)	Bilanço	Bağımsızlık
Orta büyüklükte işletme	< 250	≤ 50 milyon Avro	≤ 43 milyon Avro	Başka firma hissesi %25’i geçmemelidir.
Küçük işletme	< 50	≤ 10 milyon Avro	≤ 10 milyon Avro	
Mikro işletme	< 10	≤ 2 milyon Avro	≤ 2 milyon Avro	

KOBİ tanımına göre işletmeler üç kategoriye ayrılmaktadır. **Bağımsız, ortak ve bağlı** olarak belirlenen bu kategorilere göre bir işletmede başka bir işletmenin payı veya kendisinin diğer bir işletmedeki payı yüzde 25’ten az ise işletme bağımsız, yüzde 25 ile yüzde 50 arasındaysa ortak ve yüzde 50’den fazlaysa bağlı kategorisinde sayılır. İşletmelerin KOBİ tanımına girip girmedikleri belirlenirken;

- ✓ Bağımsız işletme kategorisine giriyorlarsa sadece kendi çalışan sayıları ve finansal bilgileri dikkate alınmaktadır.
- ✓ Ortak işletmeler için, işletmenin çalışan sayısı ve finansal bilgilerine ortaklık payı bulunan diğer işletmelerin çalışan sayıları ve finansal bilgileri de ortaklık yüzdeleri oranında ilave edilmektedir.
- ✓ Bağlı işletmeler için ise bağlı bulunan tüm işletmelerin çalışan sayısı ve finansal bilgileri yüzde 100 oranında dikkate alınmaktadır.

* Avrupa Birliği KOBİ tanımı ile ilgili detaylı bilgiler için:

http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/sme_definition/sme_user_guide.pdf

Ortak Arama Duyuruları

KOBİ’ler Yararına Araştırmalar” programı koordinasyon ve destek eylemleri çağrısı kapsamında desteklenen TransCoSME projesi, AB 7. Çerçeve Programı KOBİ alanı Ulusal İrtibat Noktalarının ülkelerindeki KOBİ’lerin AB 7. Çerçeve Programına katılımına ilişkin yürüttükleri faaliyetlerin kalitesini artırmayı hedeflemektedir.

Proje süresi boyunca, “KOBİ’ler Yararına Araştırmalar” programı kapsamında açılan çağrılara katılmayı planlayan KOBİ’lere ortak arama faaliyetlerinden proje yazım faaliyetlerine değin uzanan süreçte yardımcı olacak nitelikte araçlar geliştirilecek ve yardımcı dokümanlar oluşturulacaktır. Proje kapsamında geliştirilen, KOBİ’lerin ve Ar-Ge sağlayıcıların ortak arama faaliyetlerine destek olacak şekilde kurgulanan ortak arama aracı faaliyete geçmiştir. Bu web aracı üzerinden ortak arama duyurularınızı yayabilir ve ortak arayan projelerden haberdar olabilirsiniz.

- Ortak arama duyurularınızı yaymak için siteye kayıt olmanız gerekmektedir. Kayıt için <http://www.ncp-sme.net/createMember> adresini ziyaret edebilirsiniz.
- Ortak arama duyurularından e-posta aracılığıyla haberdar olmak için e-posta listelerine kayıt olabilirsiniz. Kayıt için ücret talep edilmemektedir. Kayıt için http://www.ncp-sme.net/partner-search/newsletter_subscribe adresini ziyaret edebilirsiniz.

Ayrıca www.fp7.org.tr adresli web sayfasında “KOBİ’ler Yararına Araştırmalar” programı kapsamında ortak arayan proje duyuruları her çağrı döneminde güncellenmektedir. “KOBİ’ler Yararına Araştırmalar” programı ile ilgili çağrı bilgileri, etkinlik haberleri ve ortak arama duyurularının e-posta adresinize bülten şeklinde iletilmesi için www.fp7.org.tr adresli web sitesine ücretsiz olarak üye kaydı yaptırmanız gerekmektedir.

“KOBİ’ler Yararına Araştırmalar” Programında Finansal Konular

Daha önce görüldüğü üzere 7.ÇP kapsamında yapılan başvurularda; proje fikrinin, konsorsiyum üyelerinin, yönetim yapısının ve hedeflenen sonuçların anlatıldığı bir proje metninin hazırlanması gerekmektedir. Bunun yanı sıra, proje kapsamında yapılması planlanan harcamaların ve Avrupa Komisyon’undan beklenen mali desteğin de bu aşamada hesaplanması, bir proje bütçesinin ortaya konması söz konusudur.

Proje Faaliyeti Tipleri ve Destek Oranları

“KOBİ’ler Yararına Araştırmalar” programı için hazırlanan projelerde gerçekleştirilmesi beklenen faaliyetler (ve dolayısıyla geçerli sayılabilecek projeye ilişkin giderler) 4 başlık altında toplanmaktadır. Bu kalemler şöyledir: **Araştırma ve Teknoloji Geliştirme** (“RTD”), **Demonstrasyon** (“DEMO”), **Yönetim** (“MANAG”) faaliyetleri ve **Diğer aktiviteler** (“OTHER”).

Programın içeriği gereği, proje bütçesinin önemli bir kısmını KOBİ’lerin Ar-Ge sağlayıcılarından para karşılığı aldığı hizmetler oluşturmaktadır.

“KOBİ’ler Yararına Araştırmalar” Programında Yer Alan Faaliyet Tipleri

RTD (Araştırma ve Teknoloji Geliştirme - ATG ya da Ar-Ge)	Projelerin temelini oluşturan Ar-Ge faaliyetlerini kapsar. Bu faaliyetlerin büyük bir kısmının Ar-Ge sağlayıcıları tarafından yapılması beklenir. KOBİ’ler projede belirlenen Ar-Ge ihtiyacının tanımlanması aşamasına katkı yaparlar, proje sonuçlarının belirlenmesinde, test edilmesi ve doğrulanmasında önemli bir rol üstlenir ve proje sonuçlarının kullanıma hazırlığı aşamalarında aktif rol alırlar.
DEMO (Demonstrasyon Aktiviteleri)	Ürünün geliştirilmesinden sonra ve piyasaya sunulmasından önceki deneme ve pilot üretim aşamalarında yapılan harcamaları kapsar. Temel olarak prototip faaliyetlerinden oluşur.
MANAG (Yönetim Aktiviteleri)	Projenin düzgün ve zamanlı bir şekilde yürütülebilmesi için karşılanan giderleri kapsar. Avrupa Komisyonu ile konsorsiyum arasındaki ilişkilerin yürütülmesinden doğan giderler de bu başlık altında gösterilir.
OTHER (Diğer Aktiviteler)	Proje içi eğitim faaliyetleri ve proje çıktılarının yayılması için gerçekleştirilen faaliyetleri içerir.

Ar-Ge sağlayıcıları, sadece “Yönetim” ve “Diğer” gider başlıkları altındaki faaliyetleri için Avrupa Komisyon’undan bütçe talep edebilmektedirler. Ar-Ge sağlayıcılarının “Ar-Ge” ve “Demonstrasyon” altında gerçekleştirdiği faaliyetler, KOBİ’lere fatura edilir ve KOBİ’lerin hesaplarındaki aynı adı taşıyan kalemler altında gösterilir.

KOBİ’ler ise bütün faaliyet tipleri için giderlerini doğrudan ilgili başlıklar altında gösterirler. Kendi giderlerinin yanı sıra Ar-Ge sağlayıcılarından alınan hizmetin karşılığı olan Ar-Ge ve Demonstrasyon faaliyetleri de bahsedildiği üzere KOBİ’lerin ilgili başlıklar altındaki masraflarına eklenir.

“KOBİ’ler Yararına Araştırmalar” programı kapsamındaki hibe oranları, aşağıdaki tabloda özetlenmektedir. Tabloda görüldüğü gibi, KOBİ’ler ve diğer I. statüdeki kuruluşlar “Ar-Ge” başlığı altındaki faaliyetleri için yaptıkları her 100 Avro’nun 75 Avro’sunu Komisyondan talep edebilirler. Diğer yandan, II. statüdeki kuruluşlar ise bu başlık altında masraflarının %50’lik kısmını talep edebilirler.

7.ÇP’de Faaliyetlere Göre Hibe Oranları

	Ar-Ge faaliyetleri	Demonstrasyon faaliyetleri	Yönetim faaliyetleri	Diğer faaliyetle
I. Statüdeki Katılımcılar (KOBİ’ler dâhil)	%75	%50	%100	%100
II. Statüdeki Katılımcılar	%50	%50	%100	%100

I. Statüdeki katılımcılar arasında bulunan kuruluşlar şöyledir:

- ✓ Kamu kurumları,
- ✓ Üniversiteler,
- ✓ Kar amacı gütmeyen araştırma kuruluşları,
- ✓ KOBİ’ler.

Diğer yandan, II. Statüdeki katılımcılar ise:

- ✓ I. Statüdekiler dışında kalan tüm kurum ve kuruluşlardır. Genel olarak bakıldığı zaman, “II. Statüdeki kuruluşlar” ifadesiyle **büyük sanayi** kuruluşları kastedilmektedir.

Demonstrasyon faaliyetleri olarak adlandırılan, temelde prototip çalışmaları olan faaliyetler tüm kurumlar için %50, bunun dışında kalan tüm faaliyetler ise (yönetim + diğer) %100 oranında desteklenir.

Dış Tedarik Sınırı

Programın ana hedefinden sapmaması için projelere verilen AB katkısının, Ar-Ge sağlayıcıların faturalandırdıkları Ar-Ge hizmeti bedellerinin %110’undan fazla olamayacağı yönünde bir sınır konulmuştur. KOBİ projelerinde AB desteği oranları dikkate alınarak hesaplanan ödenek ile %110 kuralına uyularak hesaplanan ödenek karşılaştırılır ve Komisyon katkısı bu hesaplamalar sonucu elde edilen iki rakamdan düşük olanı olarak gerçekleşir. Diğer bir deyişle, toplam AB katkısı tutarı KOBİ’ler tarafından alınan toplam Ar-Ge hizmet bedelinin %110’u ile sınırlı olacaktır.

Göz ardı edilmemesi gereken bu kuralın getirdiği sonuçlar, ileride yer alan proje bütçesi hesabı örneklerinde rakamlarla açıklanmaktadır.

Eğitim Giderleri Sınırlandırması

Dikkat edilmesi gereken bir diğer kural ise, “Diğer” başlığı altında yazılabilen eğitim faaliyeti masrafları ile ilgilidir. Proje içi eğitim giderlerinin “KOBİ’ler için Araştırma” projelerinde toplam geçerli masrafların %10’unu, “KOBİ Birlikleri için Araştırmalar” projelerinde ise %15’ini geçmemesi beklenmektedir.

Bütçelendirme ve Komisyon Katkısının Hesabı

“KOBİ’ler Yararına Araştırmalar” programında Avrupa Komisyonu katkısının hesabı, “İşbirliği Özel Programı” altında desteklenecek olan Ar-Ge projelerine Avrupa Komisyonu katkısı hesabından farklıdır. Bu farklı hesaplama yöntemi, aşağıda belirtilen üç proje bütçe hesaplama örneği üzerinde incelenecektir.

7.ÇP projeleri kapsamında KDV masrafları geçersiz masraf olarak sayılır.

Türkiye’de 2005 yılından bu yana AB Çerçeve Programları projeleri harcamalarının KDV’den muaf olarak yapılabilmesi için KDV Muafiyet Sertifikası uygulaması yürütülmektedir. Proje ortaklarının edineceği sertifika, proje kapsamında yapılan harcamalarda KDV ödenmemesini sağlar. Bu konu hakkındaki ayrıntılı bilgi, örnek form ve dilekçelere www.fp7.org.tr adresinden ulaşılabilmektedir.

Örnek 1

İlk örneğimizde üç veya daha fazla KOBİ bir araya gelerek en az iki araştırma ve teknoloji geliştirme (ATG) kuruluşu ve “Diğer” adıyla anacağımız bir işletmeden oluşan bir konsorsiyum kurarak “KOBİ’ler için Araştırma” çağrısına uygun bir proje hazırlığına girişmiştir. Bu kapsamda oluşturulan bütçe, aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tabloda görüldüğü gibi, proje ortağı KOBİ’lerin ATG faaliyetleri için toplam 820.000 Avro, yönetim giderleri için 70.000 Avro, diğer masraflar içinse 30.000 Avro tutarında harcama öngörülmektedir. Diğer işletmenin ise ATG faaliyetlerine yapacağı harcamaların, 50.000 Avro tutarında olacağı düşünülmektedir. Bu örneğin daha kolay anlaşılabilir olması için projede demonstrasyon faaliyetlerinin bulunmadığı varsayılmıştır.

Yine bütçede görüldüğü gibi, KOBİ’lerin kendi bünyelerinde gerçekleştirecekleri toplam ATG giderleri 170.000 Avro tutarındadır. Diğer yandan, Ar-Ge sağlayıcılarının proje için gerekli ATG hizmetlerini vermek için 650.000 Avro tutarında bir bedel talep etmeleri beklenmektedir.

Örnek 1: Proje Bütçesi

KURULUŞ TİPİ	Tahmini geçerli masraflar (Avro)					AB Katkısı
	ATG [50%/75%]	DEMO [50%]	YÖNETİM [100%]	DiĞER [100%]	TOPLAM	
KOBİ’ler	820.000	—	70.000	30.000	920.000	715.000
ATG Sağlayıcı	—	—	10.000	20.000	30.000	30.000
DiĞER	50.000	—	—	—	50.000	715.000
Toplam	870.000	—	80.000	50.000	1.000.000	715.000
ATG hizmetlerinin KDV hariç dış alım bedeli						650.000
Maksimum AB katkısı - ATG dış alım bedelinin 110 %						715.000
Talep edilen AB katkısı						715.000
Projeye verilecek AB desteği oranı						71,5%

KOBİ’ler KOBİ masrafları tablosunda gösterildiği gibi, Ar-Ge sağlayıcıları ATG hizmet bedellerini proje ortağı KOBİ’lere fatura etmektedir. Bu örnekte demonstrasyon faaliyeti olsaydı bu miktar da KOBİ’lere fatura edilecekti. Tablodan da anlaşılacağı üzere, bu maliyet ATG’lerin kendi ATG hesaplarında gözükmemektedir (yeşil renkteki hücreler). **KOBİ’ler, Ar-Ge sağlayıcılarından temin edecekleri ATG hizmetlerinin bedelini, kendi ATG faaliyetleri hesaplarına dâhil etmelidir.** KOBİ hesabında bu faturalar “dış tedarik” başlığı altındaki 650 bin Avro tutarı ile gösterilmektedir (sarı hücre).

Kurum tipi KOBİ olduğu için ATG harcamalarının %75’i AB tarafından hibe olarak karşılanabilecektir. Toplam 820.000 Avro’luk harcamanın %75’i 615.000 Avro olarak AB tarafından desteklenir. Yönetim ve diğer giderlerin ise %100’ü AB tarafından desteklendiği için bu alanlar altında (70.000_ x %100 + 30.000_ x %100) olarak toplam 100.000 Avro daha AB tarafından fonlanacaktır. Sonuç olarak bu projede KOBİ’ler, ATG kalemi altında hak edilen 615.000 Avro, “Yönetim” başlığı altında hak edilen 70.000 Avro ve “Diğer” altında hak edilen 30.000 Avro ile toplamda 715.000 Avro tutarında AB katkısına hak kazanacaklardır.

Örnek 1: KOBİ Masrafları

KURULUŞ TİPİ	Tahmini geçerli masraflar (Avro)				
	ATG [50%/75%]	DEMO [50%]	YÖNETİM [100%]	DİĞER [100%]	TOPLAM
KOBİ’ler	820.000	—	70.000	30.000	920.000
Kendi faal.	170.000	—	70.000	30.000	
Dış tedarik	650.000	—	—	—	
AB Katkısı	820.000 x %75 = 615.000	—	70.000 x %100 = 70.000	30.000 x %100 = 30.000	615.000 + 70.000 + 30.000 = 715.000

Ar-Ge Sağlayıcıları ATG faaliyetlerini KOBİ’lere fatura ettikleri için sadece “Yönetim” ve “Diğer” giderlerini belgelerler (30.000 Avro AB katkısı).

Diğer İşletme Bunlara ilave olarak bu örnekte “Diğer” başlığı altında nitelendirilen bir başka işletme bulunmaktadır. Örneğimizde bu işletmenin özellik itibari ile %75’lik ATG fonlamasına hak kazandığı varsayılmıştır. Bu işletmenin öngördüğü ATG gideri 50.000 Avro tutarındadır. Bu giderin %75’i hesaplandığında işletmenin toplam 37.500 Avro AB katkısına hak kazandığı görülmektedir.

Dış Tedarik Sınırı Hesaba diğer işletme de katıldığında, projenin toplam bütçesine AB katkısının 782.500 Avro seviyesine çıktığı görülmektedir (715.000_ (KOBİ’ler) + 30.000_ (Ar-Ge Sağlayıcıları) + 37.500_ (Diğer) = 782.500. Eğer %110’luk özel kısıt olmamış olsaydı, proje bütçesinin 782.500 Avro’luk kısmının AB tarafından karşılanması gerekirdi. Ancak %110 sınırı devreye girdiği için ortaya farklı bir sonuç çıkmaktadır. Bütçe tablosunda toplam 650.000 Avro’luk hizmet bedelinin Ar-Ge sağlayıcıları tarafından KOBİ’lere fatura edildiği görülmektedir. Ancak, bu miktara ilişkin “dış tedarik sınırı” hesaplandığında, sınırın 715.000 Avro olduğu görülmektedir (650.00 Avro x %110 = 715.000 Avro). Dolayısıyla, bu örnekte %110’luk “dış tedarik sınırı”nın hesaplanan toplam ATG giderinden küçük olması sebebiyle (715.000 < 782.500) bu projede alınabilecek AB katkısı 715.000 Avro tutarında olacaktır:

(A)	KOBİ’ler tarafından alınan ATG hizmetlerinin KDV hariç dış alım bedeli	650.000 Avro
(B)	Maksimum AB katkısı = ATG dış alım bedelinin %110’u = 650 x %110	715.000 Avro
(C)	ATG giderlerinin toplamı	782.500 Avro
Toplam AB katkısı [(B) ve (C) tutarları arasında küçük olan tutar.]		715.000 Avro

Sıradaki örneklerde aynı toplam bütçeye (1.000.000 Avro) sahip, ancak “dış tedarik oranının” farklı olduğu projelerde elde edilebilecek AB katkısı incelenmektedir.

Örnek 2

İkinci örneğimizde, ilk örneğe konu olan aynı konsorsiyumun biraz farklı bir proje üzerinde çalıştığı varsayılmaktadır.

Örnek 2: Proje Bütçesi

KURULUŞ TİPİ	Tahmini geçerli masraflar (Avro)					AB Katkısı
	ATG [50%/75%]	DEMO [50%]	YÖNETİM [100%]	DİĞER [100%]	TOPLAM	
KOBİ’ler	820.000	—	70.000	30.000	920.000	715.000
ATG Sağlayıcı	—	—	10.000	20.000	30.000	30.000
DİĞER	50.000	—	—	—	50.000	37.000
Toplam	870.000	0	80.000	50.000	1.000.000	782.500
ATG hizmetlerinin KDV hariç dış alım bedeli						720.000
Maksimum AB katkısı - ATG dış alım bedelinin 110 %						792.000
Talep edilen AB katkısı						782.500
Projeye verilecek AB desteği oranı						78,25%

Örnek 2’ye ilişkin proje bütçesi incelendiği zaman Örnek 1’den hiç bir farkı yokmuş gibi gözükebilir. Çünkü iki örnek arasındaki tek fark ATG maliyetlerinin dağılımıdır. Toplam ATG maliyeti Örnek 1’deki gibi 820.000 Avro’dur. Ancak, bu maliyetin altındaki “dış tedarik” miktarı 650.000 Avro değil 720.000 Avro’dur.

Bu örnekte faaliyet alanlarına göre yapılan bütçe hesabında, faaliyet alanları özelinde bir değişiklik olmadığı için Örnek 1 ile aynı tutarda AB katkısı - 782.500 Avro - öngörülmüştür. Ancak dış tedarik miktarı 650.000 Avro’dan 720.000 Avro’ya çıkmış olduğu için bu miktarın %110’u ile dış tedarik sınırı da 715.000 Avro’dan **792.000 Avro’ya** yükselmiştir:

ATG hizmetlerinin KDV hariç dış alım bedeli	720.000
Maksimum AB katkısı = ATG dış alım bedelinin %110’u	792.000

Belirtildiği üzere “KOBİ’ler Yararına Araştırmalar” programında AB katkısının belirlenmesinde rol oynayan iki unsur söz konusudur; faaliyet alanlarına göre gider dağılımı ve %110’luk ATG hizmetleri dış tedarik sınırı. Uygulanan AB katkısı, daima bu iki rakamdan düşük olanı seviyesinde olacaktır.

Bu örnekte faaliyet alanlarına göre belirlenmiş olan bütçe sınırı değişmemiştir, fakat %110’luk sınırın artışından dolayı bir değişiklik bulunmaktadır.

$$\begin{aligned} \text{ATG dış alım bedelinin \%110'unca belirlenen sınır:} & \quad 792.000 _ \\ \text{Faaliyet alanlarına göre AB katkısı:} & \quad 782.500 _ \\ (820.000 \times \%75 + 70.000 + 30.000) + (10.000 + 20.000) + (50.000 \times \%75) & \\ = 715.000 + 30.000 + 37.500 = 782.500 \text{ Avro} & \end{aligned}$$

Bu örnekte faaliyet alanlarına göre beklenen AB katkısı dış tedarik sınırından düşük olduğu için (782.500 Avro < 792.000 Avro), geçerli olan sınırlama 782.500 Avro olacaktır. Bu durumda AB’den alınacak hibe tutarı, 782.500 Avro olacaktır ki; bu da proje bütçesinin %78,25’i tutarında bir AB katkısının alınabileceği anlamına gelmektedir.

Görüldüğü üzere Örnek 1 ve Örnek 2 arasında proje bütçelerinde veya bütçelerin faaliyet alanlarına göre dağılımında bir değişiklik bulunmamaktadır. Ancak ikinci örnekte ATG bedeli altında gösterilen masrafların daha büyük bir oranının Ar-Ge sağlayıcılardan alınan

hizmetlerden oluşması (iki örnekte de KOBİ’lerin toplam ATG bedeli 820.000 Avro’dur, ancak 2. örnekte bu miktarın daha büyük bir kısmı Ar-Ge sağlayıcılardan alınmış olan hizmetlerden oluşmuştur) sonucunda AB katkısı oranı %71,5’den %78,25’e çıkmıştır.

Örnek 3

Son örneğimizde “KOBİ’ler Yararına Araştırmalar” programı kapsamında beklenen ideal duruma yakın bir proje ele alınmaktadır.

Örnek 3: Proje Bütçesi

KURULUŞ TİPİ	Tahmini geçerli masraflar (Avro)					AB Katkısı
	ATG [50%/75%]	DEMO [50%]	YÖNETİM [100%]	DİĞER [100%]	TOPLAM	
KOBİ’ler	740.000	—	70.000	90.000	900.000	715.000
ATG Sağlayıcı	—	—	10.000	90.000	100.000	100.000
DİĞER	—	—	—	—	0	0
Toplam	740.000	0	80.000	180.000	1.000.000	815.000
ATG hizmetlerinin KDV hariç dış alım bedeli						740.000
Maksimum AB katkısı - ATG dış alım bedelinin 110 %						814.000
Talep edilen AB katkısı						814.000
Projeye verilecek AB desteği oranı						81,4%

Yukarıda da belirtildiği gibi, “KOBİ’ler Yararına Araştırmalar” programında hedeflenen, projelerde gerçekleştirilecek Ar-Ge faaliyetlerinin büyük bölümünün KOBİ’lerce Ar-Ge sağlayıcılarından tedarik edilmesidir. Bu örnekte toplam 740.000 Avro’luk ATG hizmetinin tamamı Ar-Ge sağlayıcıları tarafından gerçekleştirilerek KOBİ’lere fatura edilmiştir. Kolay takip edilebilmesi için bu örnekte “Demonstrasyon” faaliyeti olmadığı ve projede KOBİ’ler ve Ar-Ge sağlayıcıları yanında “Diğer” türünde ortaklar olmadığı varsayılmıştır.

Örnek 3: KOBİ Masrafları

KURULUŞ TİPİ	Tahmini geçerli masraflar (Avro)				
	ATG [50%/75%]	DEMO [50%]	YÖNETİM [100%]	DİĞER [100%]	TOPLAM
KOBİ’ler	740.000	—	70.000	90.000	900.000
Kendi faal.	0	—	70.000	90.000	
Dış tedarik	740.000	—	—	—	
AB Katkısı	$740.000 \times \%75$ $= 555.000$	—	$70.000 \times \%100$ $= 70.000$	$90.000 \times \%100$ $= 90.000$	555.000 + 70.000 + 30.000 $= 715.000$

Aşağıdaki tabloda projeye katılan KOBİ’lerin faaliyet alanlarına göre AB’den hak ettikleri katkı payı gösterilmektedir:

Masraflar	KOBİ	ATG (Ar-Ge sağlayıcıları)
ATG Masraflarının %100’ü	555.000 €	0 €
ATG Masraflarının %100’ü	70.000 €	10.000 €
ATG Masraflarının %100’ü	90.000 €	90.000 €
TOPLAM	715.000 €	100.000 €

KOBİ’ler ve Ar-Ge sağlayıcıların hak ettikleri katkıların toplamı bulunduktan sonra proje için faaliyet alanlarının dağılımına göre öngörülen maksimum AB katkısı sınırı hesaplanır:
715. 000 Avro (KOBİ’ler) + 100.000 Avro (ATG) + 0 Avro (Diğer)= 815.000 Avro

Bu örnekte Ar-Ge sağlayıcılarının KOBİ'lere faturalandırdıkları ATG hizmet bedelleri toplamda 740.000 Avro olarak verilmiştir. Bu miktarın %110'u 814. 000 Avro'dur (740.000 Avro x %110 = 814.000 Avro).

Örnek 3: Proje Bütçesi

	Miktarlar (Avro)		
	Örnek 1	Örnek 2	Örnek 3
Proje Bütçesi	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Dış Tedarik	650.000	720.000	740.000
110%	715.000	792.000	814.000
Faaliyet	782.500	782.500	815.000
AB katkısı	715.000	782.500	814.000
AB katkısı	%71,5	%78,25	%81,4

Açıklama:

Dış tedarik: KOBİ'lerin satın aldığı ATG hizmetlerinin KDV hariç dış alım bedeli.

% 110: “Dış tedarik” miktarının %110'unu işaret eden üst sınır.

Faaliyet: Faaliyet alanları altındaki giderlere göre hesaplanan azami AB katkısı.

Katkı Yüzdesi: AB katkısının proje bütçesine oranı

Örneklerin özetlendiği bu tabloda da görüldüğü gibi,

ARGE sağlayıcılarından alınan hizmet bedellerinin proje içerisindeki oranı arttıkça proje bütçesinin daha büyük bir yüzdesi AB tarafından karşılanabilmektedir. Bunun yanı sıra, farklı faaliyet alanlarında yapılan harcamaların farklı destek oranlarına tabi olması alınacak mali destek açısından “%110” kuralından daha sınırlayıcı olabilmektedir.

Görülebileceği gibi bu örnekte faaliyet alanlarına göre yapılan bütçelemekten doğan üst sınır (815.000 Avro) ile %110 ATG hizmetlerinin dış tedariki sınırı (814.000 Avro) birbirine oldukça yakın, hatta neredeyse aynıdır. Bu durumda düşük olan sınır 814.000 Avro’dur ve AB katkısı bu seviyede uygulanacaktır. Bu durumda 1.000.000 Avro'luk projenin %81,4 gibi yüksek bir oranda desteklendiği görülmektedir.

Sonuç olarak, bir projenin mümkün olan en yüksek AB katkısını alabilmesi için hem faaliyet alanlarına hem de “%110”luk sınıra dikkat edilmesi gerekir. Örnek 3’te bu denge sağlanabilmiştir ve toplam proje bütçesinin %81,4’ü AB tarafından karşılanabilecektir. %80’leri geçen bu destek oranları “KOBİ’ler Yararına Araştırmalar” programı kapsamındaki olanakların, KOBİ’lerin Ar-Ge ihtiyaçlarının temininde ne kadar önemli fırsatlar sunduğunu gözler önüne sermektedir.

“KOBİ’ler Yararına Araştırmalar” Proje Örnekleri

PROJE ÖRNEĞİ 1

Projenin Akronimi

LOWJUICE

Projenin Tam Adı

Novel Process for Reducing Sugar and Adding Fibre to Natural Apple Juices for Increased Public Health and Increased Competitiveness of the European Fruit Juice Industry

Proje Ortağı Kurum/Kuruluş Adı

Troyka Makine Gıda Sanayi Danışmanlık ve Pazarlama Ltd. Şirketi

Projenin amacı nedir?

Meyve suyu üretimi için pazarlarda çürüğe çıkarılmış ya da diğer meyve işlemlerinin artıkları olan elmalar kullanılmaktadır. Projenin amacı, özel yetiştirilmiş ve harmanlanmış çeşitlerin kullanımının, hızlı büyüyen sağlık piyasası hedeflenerek meyve suyundan şekeri uzaklaştıracak ve lif ekleyecek yeni yollar ile birleştirilmesi sonucu elma suyu ticaretine değer kazandırmaktır.

Projenin konusu ve içeriği nedir?

Tüketici tercihini etkilemeden şeker içeriğini en az % 50 düşürecek ve toplam üretim maliyetinin % 20’sini aşmayacak miktarda bir ek maliyet getirecek yeni bir meyve suyu işleminin geliştirilmesi üzerinde çalışılacaktır. Planlanan işlemin sonucunda elde edilecek meyve sularına, lif içeriğinin artırılması suretiyle 300 mL’sinin önerilen günlük tüketimin (R.D.I.) %10’una karşılık gelmesi şeklinde bir işlevsellik kazandırılmış olacaktır.

Türk ortağın projedeki rolü nedir?

- Meyve suyu yapımında kullanılmak üzere Avrupa’nın en büyük elma üreticisi olan Türkiye’de kullanılan elma cinsleri hakkında bilgi/örnek sağlamak,
- Elmaların değı_ık pazarlardan nasıl alındığı ve nakledildiğini araştırmak,
- Düşük şekerli elma suyu için potansiyel taşıyan elmaların nakli için lojistik olanakları belirlemek,
- Yeni meyve suyu işleminin bir araya getirilmesi, bütünleştirilmesi ve sınanması aşamasında elma performansının (kalite/olgunluk, lojistik, üretim maliyetleri) sınanması çalışmalarını yapmak,
- Elma seçimi, satın alım zamanı ve lojistik konuları hakkında düzenlenecek eğitime ev sahipliğı yapmak.

Projeye nasıl ortak oldunuz ve bu süreçte karşılaştığınız sorunlar nelerdi?

TÜBİTAK duyuruları sürekli takip edildi. Bu süreçte ilgili projelere dahil olabilmek için, TROYKA’nın yetenek ve imkanlarının anlatıldığı çok sayıda yazışma yapıldı.

Projenin beklenen çıktıları nelerdir?

- Elma suyuna katma değıer kazandırılması yoluyla bu sektörde çok önemli bir rakip olan Çin’e karşı AB’nin rekabet gücünün artırılması,
- Meyve suyundaki kalori ile ölçülen şekerin % 50 azaltılması, elmada doğal olarak bulunan liflerin (pektin) çözünebilir lif olarak son üründe uyarlanması ve stabilize edilmesi, şekeri düşürülmüş meyve sularının tatlılık, yapı ve renk kalitesinin geleneksel meyve suyu ürünlerindeki benzer bir şekilde geliştirilmesini sağlayacak patent alınabilir bir üretim işleminin geliştirilmesi,
- Geniş bir topluluk olan KOBİ meyve suyu üreticilerine, büyüyen sağlık piyasaları için benzersiz, katma değıerli, düşük enerjili, yüksek lif içerikli meyve suyu üretme ve böylece yüksek şekerli alkolsüz içeceklerden ayırt edilebilme ve diğ_er hızlı büyüyen içecekler ile rekabet etme olanağı sağlanması,
- Avrupa elma üreticilerine düşük şekerli meyve suyu üretimi için özel yetiştirilen/hasat edilen elma türleri sağlanarak gelecekteki kazançlarını garanti altına alma olanağı sağlanması,
- Araştırma ağırlıklı ve KOBİ’lerin hakim olduğı Avrupa biyoteknoloji endüstrisi için yeni bir piyasa yaratılması,
- Gıdaya bağılı kanser, obezite gibi hastalıklara yakalanma riskinin azalması, yaşam kalitesinin artması,
- Sektördeki beceri ve eğitim düzeyinin yükselmesi sağlanacaktır.

Genel olarak Çerçeve Programlarında yer almanın getirileri nelerdir?

Türkiye’nin ekonomik, kültürel ve bilimsel anlamda Avrupa Birliği ile bütünleşmesi gerekmektedir. Bunu bilimsel alanda sağlamanın en iyi yolu, Çerçeve Programları kapsamında daha çok projede daha etkin rol alarak Türkiye’nin potansiyelini Avrupa’ya tanıtmaktır. Türk kurum ve şirketleri AB Çerçeve Programları’nda tanındıkça Türk katılımcıların önü açılmış olacak ve bu da katılım sayısı ve başarı oranını artıracaktır.

Türk firmalarına 7.ÇP için neler tavsiye edebilirsiniz?

Türk firmaları, uzmanlık alanlarıyla ilgili bilgilendirme toplantılarına katılmalı, danışmanlık sağlayan kurum ve kuruluşlarla irtibat halinde bulunmalı ve kendilerine uygun buldukları projelere katılmak için başvuru yapmaktan çekinmemelidirler.

PROJE ÖRNEĞİ 2

Projenin Akronimi

INTRINSIC

Projenin Tam Adı

Integrated Transactions and Imagination Engineering Value Chain

Proje Ortağı Kurum/Kuruluş Adı

Merve Gümüş

Projenin amacı nedir?

- Pazarların kalite ve miktar gereksinimlerini karşılamak,
- Geniş pazarlara ulaşabilecek en avantajlı e-iş çözümü bulmak (işlem değer zinciri),
- Maddi olmayan değerleri koruma ve çoğaltma (yaratıcı mühendislik değer zinciri),
- Bölgesel ve kültürel ürünlerin küresel pazarlara ulaşması.

Projenin konusu ve içeriği nedir?

Yöresel ürünlerin küresel pazara sunulması ile bölgesel ekonomileri geliştirmek amacıyla etkili çözümler ve çoğaltılabilir modeller oluşturmak.

Türk ortağın projedeki rolü nedir?

- Seçilmiş bölgelerde KOBİ’lerin ürünleriyle ilgili talep yapısı ve tüketici ihtiyaçlarını belirlemek,
- Bölgesel işletme modelinin kurulması için gerekli bilgileri sağlamada sanayi derneklerine yardımcı olmak,
- SEA (Sosyal-Ekonomik Analiz) analizi için veri toplamada sanayici birliklerine (Beypazarı Ticaret Odası - KOSGEB) yardımcı olmak,
- Tüketici ihtiyaçlarını tespit etmek.

Projeye nasıl ortak oldunuz ve bu süreçte karşılaştığınız sorunlar nelerdi?

KOSGEB - Sincan Müdürlüğü’nün yer aldığı bir projeye ortak arandığının öğrenilmesi üzerine proje incelenerek katılım kararı verilmiştir.

Projenin beklenen çıktıları nelerdir?

- Yöresel ürünler için bölgesel ekonomileri güçlendirmek,
- KOBİ’ler için e-iş desteği,
- Yerel kültürel ve tarihi altyapısal sinerji ile yöresel üretimlerin entegre promosyonu,
- KOBİ operatörlerinin eğitimi.

Genel olarak Çerçeve Programlarında yer almanın getirileri nelerdir?

- İşbirliği,
- Yeni fikirlerin oluşması,
- Pazar hakkında bilgi sahibi olma.

Türk firmalarına 7.ÇP için neler tavsiye edebilirsiniz?

İletişim ağlarına dahil olmalı ve ortak arama duyurularını takip etmelidir.

TÜBİTAK AB Çerçeve Programları Ulusal Koordinasyon Ofisi, Türk araştırmacıların ve sanayi kuruluşlarının AB Çerçeve Programları'na katılımını teşvik etmek amacıyla bir takım destek programları yürütmektedir. Bu destekler; **AB Çerçeve Programları'na Katılımı Özendirme Ödül Desteği, Konsorsiyum Oluşturma Amaçlı Yurtdışı Seyahat Desteği ve Proje Önerisi Ön Değerlendirme Desteğidir.** Destek programlarına ilişkin ayrıntılı bilgi www.fp7.org.tr adresinden edinilebilir.

TÜBİTAK AB Çerçeve Programları Ulusal Koordinasyon Ofisi tarafından Türkiye'deki üniversiteleri, araştırma merkezlerini, KOBİ'leri ve diğer özel sektör kuruluşlarını 7.ÇP hakkında bilgilendirmek ve gerekli yetkinlikleri kazandırmak amacıyla çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir. Bu kapsamda Türkiye'nin birçok bölgesinde Avrupa Komisyonu destekli bilgi günleri, proje teklifi hazırlama ve proje yönetimi çalıştayları ile çeşitli konularda konferanslar düzenlenmektedir. Ayrıca Avrupa Komisyonu ve Avrupa'daki önemli Ar-Ge aktörleri ile işbirliği içerisinde; hem Türkiye hem de Avrupa'da proje pazarı etkinlikleri ve işbirliği çalıştayları düzenlenmektedir.

İrtibat:

TÜBİTAK AB Çerçeve Programları Ulusal Koordinasyon Ofisi

KOBİ Etkinlikleri Ekibi

Tel. : 0312 458 63 00 / 4554 / 4035 / 2183

Faks : 0312 427 40 24

Eposta: ncpsme@tubitak.gov.tr

Web : www.fp7.org.tr/sme

Avrupa Komisyonu'nun 2000 yılında Japonya ve ABD daha sonra 2005'te Çin ve Hindistan'ın da aralarında bulunduğu küresel pazardaki rakiplerine karşı oluşturduğu Lizbon Stratejisi, temelde AB'nin teknoloji ve Ar-Ge'ye odaklanarak dünyanın en rekabetçi ülkeleri arasına girmesini hedeflemektedir. Avrupa Birliği bu çerçevede öncelikle yeni teknolojilere erişim ve paylaşımı temel alan 6. ve 7. Çerçeve Programlarını oluşturmuştur. Avrupa Birliği, yine bu kapsamda 2007-2013 yılları arasında KOBİ'lere ve işletmelere yönelik olarak "Rekabet Edebilirlik ve Yenilik Çerçeve Programı-CIP" uygulamaktadır. Bu programın alt bileşenlerinden olan "Girişimcilik ve Yenilikçilik Özel Programı-EIP" çerçevesinde Türkiye'de farklı bölgelerde sanayi ve ticaret odaları, KOSGEB ve üniversiteler işbirliği ile kurulan 7 konsorsiyum Avrupa İşletmeler Ağı olarak faaliyete geçmiştir. Avrupa İşletmeler Ağı, KOBİ'leri Avrupa Birliği mevzuatı, politikaları, hibeleri, kredileri ve ihaleleri konusunda bilgilendirmeyi ve KOBİ'lerin uluslararası pazarlara erişmelerine, teknoloji transferi yapmalarına ve uluslararası Ar-Ge projelerine katılmalarına destek olmayı hedeflemektedir.

Avrupa İşletmeler Ağı (AİA), Avrupa Birliği'nin 27 üye ülkesi, Türkiye, Makedonya, Hırvatistan ile üçüncü ülkeler Norveç, İzlanda, İsviçre, İsrail, Suriye, Ermenistan, Sırbistan, Karadağ, Şili, Mısır, Rusya Federasyonu, ABD, Çin, Bosna Hersek ve Güney Kore'de olmak üzere toplam 45 ülkede, 3000'e yakın uzmanıyla KOBİ'lere hizmet vermektedir. AİA yapısı 2007 yılına kadar faaliyet göstermiş olan 250 kadar Yenilik Aktarım Merkezi (IRC) ile 270 Avrupa Bilgi Merkezi'ni birleştirilerek tek çatı altında toplamıştır.

AİA-İstanbul, İstanbul ve Trakya Bölgesini kapsamakta ve daha önce Avrupa Bilgi Merkezi olarak da hizmet veren İstanbul Sanayi Odası (İSO), KOSGEB Boğaziçi Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Merkezi (BU TEKMER), KOSGEB İMES ve Sabancı Üniversitesi'nden oluşmaktadır. AİA- İstanbul Trakya'da da, Edirne Ticaret ve Sanayi Odası (TSO), Kırklareli TSO, Tekirdağ TSO, Çorlu TSO, Çerkezköy TSO ve İkitelli Organize Sanayi Bölgesi'nde hizmet vermektedir.

İrtibat:

Avrupa İşletmeler Ağı-İstanbul

İstanbul Sanayi Odası: 0212 292 21 57 / 311-316

E-posta: aia-istanbul@iso.org.tr

İnternet: www.aia-istanbul.org

Avrupa İşletmeler Ağı (AİA) İstanbul, İstanbul Sanayi Odası, KOSGEB ve Sabancı Üniversitesi ortaklığında yürütülen ve kısmen Avrupa Komisyonu tarafından finanse edilen bir girişimdir. Bu yayını AİA İstanbul ve TÜBİTAK UKO işbirliğinde hazırlanmış olup, Avrupa Komisyon ve diğer Avrupa Birliği kurumlarının resmi görüşlerini yansıtmak üzere hazırlanmamıştır.

Avrupa İşletmeler Ağı İ S T A N B U L

www.aia-istanbul.org

KOSGEB BÜ TEKMER

Boğaziçi Üniversitesi Kuzey Kampüsü
B Kapısı - R. Hisarüstü - 34342 İstanbul
Tel.: +90 212 287 45 86
Faks: +90 212 287 45 93
İnternet sitesi: www.tekmer.boun.edu.tr

KOSGEB İMES

İMES San. Sit. C Blok 308. Sok. N: 46
Y. Dudullu - 34776 İstanbul
Tel.: +90 216 313 10 91
Faks: +90 216 364 81 54
İnternet sitesi: www.imes.kosgeb.gov.tr

İSTANBUL SANAYİ ODASI

Meşrutiyet Cad. No:62
Tepebaşı - 34430 İstanbul
Tel.: +90 212 292 21 57
Faks: +90 212 293 55 65
İnternet sitesi: www.iso.org.tr

SABANCI ÜNİVERSİTESİ

İMES San. Sit. C Blok 308. Sok. No: 46
Orhanlı - Tuzla - 34956 İstanbul
Tel.: +90 216 483 96 48
Faks: +90 216 483 91 18
İnternet sitesi: www.sabanciuniv.edu

